ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5877 ՄԱՅԻՍ 19/1 ՅՈՒՆԻՍ 1905 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 27 ՌԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1323 ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5877

درعلیه غلطه‌ده آره‌ویلك غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քարաքէօյ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Ծանուցմանց Բոլորագրի ծախքը բաժանորդաց կը վճարուի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան։

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Աշխարհ բոլոր զարմացած էր, բայց ոչ ոք բան մը իսկ հիմա հասկցաւ թէ ինչո՞ւ համար Անգլիա այնչափ չափաւոր գտնուեցաւ Հուլի միջադէպին առթիւ, եւ Ռոժեստվենսքի ծովակալը պատժելու խնդրին վրայ չպնդեց, կամ ինչո՞ւ արգելք չեղաւ Պալթիկի ռուսական նաւատորմին յառաջխաղացութեանը, — որովհետեւ վստահ էր թէ ի՛նչ փորձանք պիտի գար անոր գլխուն, երբ ճաբոնական ջուրերը հասնէր։ Մինչ եթէ այդ միջադէպը պատճառ բռնելով՝ արգելք հանդիսանար ռուս նաւատորմին ուղեւորութեանը, բոլոր աշխարհի աչքին Ռուսիա այնպէս պիտի հաւատացնէր թէ իր նաւատորմը պիտի կրնար Ճաբոնի յաղթել, եթէ Մեծն Բրիտանիա արգելք չի հանդիսանար։ Արդ, անգլիական քաղաքականութեանը համար շահ մը չէր ըլլար բոլոր ռուս ազգին ատելութիւնը իր վրայ հրաւիրել, այդպիսի գաղափար մը ներշնչելով անոր. աւելի լաւ չէ՞ր միթէ ձգել որ նաւատորմը երթար փնտռել թշնամին ձեռքով։ Այսպէս թէ՛ ինքը՝ Անգլիա աւրուած չէր ըլլար Ռուսիոյ հետ, թէ անոր դաշնակից Ֆրանսայի վրէժը պատճառած չէր ըլլար եւ թէ ժամանակ այնչափ բարեխօսելով հանդերձ, իր նպատակին հասած կ'ըլլար։ Վասն զի Անգլիոյ շահուն աւելի նպաստաւոր էր ռուս նաւատորմին Պոլթիկէ հեռացումը քան հոն վերադարձը, քանի որ աղէկ գիտէր թէ ի՛նչ վախճան պիտի յանգէր, այսինքն սպանիական երբեմնի հռչակաւոր Արմատան երկրորդ պարտութիւն մը պիտի ունենար, ինչպէս ալ եղաւ մայիսի 27ին օրը Չուշիմայի ծովամարտով։ Այն պատմութեան մէջ պիտի արձանագրուի Թրաֆալկարի առումէն ճիշդ քովէկը, որուն ճիշդ 100րդ տարին է որ կը պատահի, Նելսոնի աճիւններէն վերակենդանացնելով Թոկօն, աւելի բաղդաւոր անկէ։ Որովհետեւ Անգլիան տասը արշաւանքէ մը վերջ եւ համաշխարհային ծովերու անվիճելի տիրապետութիւնը իր հայրենիքին համար ապահովող անգլիացի աշխարհահռչակ ծովակալը յաղթութիւնը շահելով եւ թշնամի (ֆրանսական եւ սպանիական միացեալ) նաւատորմիղը վճռականապէս ջնջելով հանդերձ՝ կեանքը վրայ տուաւ եւ Եպամինոնդի պէս գոհունակութեամբ մեռաւ։ Իսկ Ճաբոնի ալեհռչակ ծովակալը (Թոկօ) անկէ աւելի մեծ վաստակ մը իր երկիրը ազատելու եւ Խաղաղական Ովկիանոսի արեւելեան ջուրերուն մէջ ճաբոնական անմրցակից գերիշխանութիւնը վերջնականապէս հաստատելու փառքը վաստկելով հանդերձ՝ ոչ միայն ինքը ողջ մնաց, այլ եւ ոչ իսկ իր նաւատորմը զգալի կորուստ մը կրեց, բաց ի քանի մը թեթեւ վնասներէ։

Ահա թէ ի՛նչպէս Անգլիա իր նպատակին հասած եղաւ պարպուած տեսնելով Պոլթիկի ջուրերը ռուս մարտանաւերէ, որոնց հոն կենալուն չէր որ պիտի փափաքէր, արգելքներ պատրաստելով անոնց ուղեւորութեանը մասին։

Հիմա տեսնենք թէ Ֆրանսայի բարեկամական չէզոքութիւնը՝ կամ իր դաշնակից Ռուսիոյ՝ իր չէզոքութիւնը բանադրելու համար անոր տուած գործակցութիւնը, որոնց գոհ մնալը, մաքսանենգային դրութեամբ օգնութիւններ ընելը եւ ուրիշ անթիւ ծառայութիւնները ի՛նչ օգուտ բերին Ռուսիոյ։ Կամ աւելի շիտակ կ'ըլլայ հարցնել. օգտա՞ւ ընծայեցին թէ վնաս։ Ապահովապէս ամէն ողջամիտ չպիտի վարանի վճռել թէ բացարձակապէս վնասեցին Ռուսիոյ եւ ոչ բնաւ օգուտ, զի եթէ Ֆրանսայի կողմէ այդ դիւրութիւնները չընծայուէին ռուս Արմատային՝ Շերպուրէն սկսեալ մինչեւ Աննամ, այսինքն եթէ Ռուսիա նախապէս վստահ եւ ապահով չըլլար իր դաշնակիցին ընծայելիք այդ դիւրութեանց վրայ, իր վերջին ապաւէն եղող նաւատորմիղը ճամբայ չէր հաներ, եւ մայիս 27 դ օրուան դժբաղդութեան չէր ենթարկեր։ Այսպէս երկու կորուստ միանգամայն ունեցաւ, թէ՛ Ճաբոնի յաղթելու ամէն յոյս ու ակնկալութիւն միանգամ ընդ միշտ կորսնցուց եւ թէ իր մայրաքաղաքն իսկ, թող թէ Պոլթիկի միւս ծովեզերեայ քաղաքները, առանց մարտանաւի անպաշտպան ձգած եղաւ ու եւ է թշնամիի աչքին։

Ահա թէ Ֆրանսայի բարեկամութիւնը ի՛նչ արժեց Ռուսիոյ։ Բայց ամէնն ասի չէ. նոյն իսկ ներկայ դժբաղդ պատերազմին Ռուսիան մղողը դարձեալ Ֆրանսան եղաւ։ Տեսէք թէ ի՛նչպէս. եթէ Ֆրանսան դաշնակից չունենար իրեն, եւ անոր միլիոնները գետի պէս չհոսէին իր գանձը, Ռուսիա ո՛չ 1894ին Ճաբոնի դէմ ելլել կը համարձակէր, ոչ Բորթ-Արթուրը Չինաստանի վերադարձնել կը ստիպէր, ոչ ալ Մանճուրիան յետոյ ինքը անոր ձեռքէն կ'առնէր գայն. կամ Մանճուրիայէն դուրս չելլել կը յամառէր, որով ներկայ պատերազմն ալ չէր ծագեր, եւ ծովու ու ցամաքի վրայ այդքան անհաշուելի կորուստներ չէր կրեր։ Ուրեմն հիմա կրնաք հասկնալ թէ Ֆրանսայի դաշնակցութիւնը ի՛նչ արժեց Ռուսիոյ։

Մինչեւ հիմա ամէն մարդ առիթ ունէր հարցնելու թէ ռուսական դաշնակցութիւնը ի՛նչ օգուտ բերաւ Ֆրանսայի, բացի անոր միլիոնները Տանայեան կարգը նետելէ, այսուհետեւ աւելի կարելի եւ աւելի զուգադէպ է հարցնել թէ Ֆրանսայի բարեկամութիւնը ի՛նչ գրական օգուտ պարգեւեց Ռուսիոյ բացի զանիկա եղերական ծրագիրներու տակ վազելու քաջալերելէ, որոնց արդիւնքը կը տեսնենք ահա, զի մայիս 27ի նաւամարտը անոնց բոլորին օրհասը վճռեց անդառնալի կերպով։

Հիմա երեւակայելու է կրկնակ դաշնակցութեանց անդամներուն իրարու հանդէպ ունեցած դիրքը. Ճաբոն եւ Անգլիա կը շնորհաւորեն զիրար խնդութեամբ եւ իրարու արժանի զինակից կը նկատեն. իսկ Ռուսիա եւ Ֆրանսա աւելի զիրար մեղադրելու կամ եղածներուն պատասխանատուութիւնները իրարու վրայ նետելու դիրքի մէջ են։ Մէկը կրնայ ըսել միւսին. եթէ միլիոններդ իմ տրամադրութեանս տակ դրած չըլլայիր կամ 1894ին քու թիկունքիդ պէս վստահ չըլլայի՝ չէի նետուեր այս խիզախ ձեռնարկութեանց մէջ. ոչ Բորթ-Արթուրը կը գրաւէի, ոչ Մանճուրիոյ երկաթուղին կը շինէի, ոչ ալ Մանճուրիայէն դուրս չելլելու կը յամառէի։ Միւսն ալ անոր պիտի պատասխանէ բնականաբար. ես այդ բոլոր ծառայութիւնները ըրի քու վրադ յոյս դնելով, ու համոզմամբ եւ հաւատքով թէ պիտի կրնայիր պաշտպանել եւ ի կատար հանել իմ դրամական եւ դիւանագիտական միջոցներով ընձեռած ձեռնտուութիւններս։ Ի՞նչպէս կրնայի գիտնալ թէ ամէն բան ձեր մէջ թղթի վրայ մնացեր էր եւ իրականութիւն չէր առեր։

Հիմա խնդիր է որ եթէ Ռուսիա իր վերջին յոյսը կազմող Պոլթիկի նաւատորմին փճացումէն վերջն ալ յամառի, հաշտութեան չխնդրեր՝ ընդունելով թշնամիին պայմանները, Ճաբոն չպիտի՞ խորհի իր յաղթական ասպարէզը Ռուսիոյ վրայ դրկել, հաշտութեան պարտաւորեցնելու համար իր թշնամին։ Ի՞նչ տարբերութիւն կայ իրեն եւ Ռուսիոյ միջեւ։ Ընդհակառակը առաւելութիւնը իրեն կողմը չէ՞ միթէ։ Եթէ Ռուսիա կրցաւ Պոլթիկէն նաւեր ղրկել մինչեւ Ճաբոնի ջուրերը, մինչ Ճաբոն յաղթական նաւատորմիղ մը ունէր կանգուն. ինքը Ճաբոն ինչո՞ւ չկրնայ իր յաղթական նաւատորմը միեւնոյն ճամբաներէն Պոլթիկ տանիլ, ուր Ռուսիա նաւատորմ ընդունելու արժանի բան չունի այլեւս։

Այս միտքը յայտնած է բոլորովին հաստատուն կերպով Հասմի ճաբոնական դեսպանը, աւելի բաւական առաջ, երբ դեռ ռուս նաւատորմը Մատակասքարի ափերը իր օրհասին չփութալու համար կը դեգերէր։ Եւ մոռնալու չէ թէ ամէնէն կարեւոր լուրերը նախ Հասմէն կ'ելլեն, ինչպէս Բորթ-Արթուրի անկման, Մուքտէնի պարտութեան եւ վերջին ծովամարտով ռուս նաւատորմին պարտութեան լուրերը։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

ՄԱԼԱԹԻԱՆ ՈՒ ԻՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ

Թարաքիէա ի՛նքնին առիթը կուտայ ամփոփ ակնարկ մը նետելու բաւական երկար անցեալի մը վրայ, երբ Մալաթիան պարբերաբար ունեցած է իր վարդապետ ու եպիսկոպոս Առաջնորդները, որոնք սակայն մեծ մասամբ բոլորովին անգիտակ իրենց պաշտօնի բարձրութեան, խորհեցան միայն ինչ որ իրենց անձնական հանգստեան շուրջը կը դառնար։ Ամէնքն ալ անհերեւ տեսան եկեղեցական-կրթական գործերու անկերպարան վիճակը եւ սակայն բոլորովին չուզեցին կամ չկրցին դարմանել զայն։ Նոյն իսկ չտեսնել ալ թողուցին որ կուսակցական կայք ազգին մասը դառնայ։ Այդ աննախանձելի վիճակին մէջ ժողովուրդը անձկանօք կը սպասէր իր նոր Առաջնորդին, երբ կը հասնի Տ. Գէորգ վարդապետ։

Գէորգ վրդ., բնիկ Բինկեանցի՝ Ասլանեան մենանուն գերդաստանի մը զաւակը, իր դպրոցական ընթացքը աւարտելէ յետոյ, բաւական երկար տարիներ իր ընդգաւառին եւ աւելի Պոլսոյ մէջ համեստ վաճառականութեամբ մը կը զբաղի, որով ընտանեկան, ընկերային եւ տնտեսական կեանքերու բովերէն անցած, կը հագնի կղերական սեւ զգեստ, ասկէ գրեթէ հինգ տարիներ առաջ Սեբաստիոյ մէջ։ Աւելորդ չէ կարծեմ հոս այս կարճուկ կենսագրականին մէջ աւելցնել թէ Գէորգ վրդ. հազիւ 35-36 գարուններ ապրած, Սեբաստիոյ Ս. Նշան վանքի միաբանութեան կը պատկանի, հակառակ այն թիւրիմացութեան, զոր անշուշտ շատեր նշմարեցին Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի այս տարուան Ընդարձակ Օրացոյցին մէջ, իբրեւ թէ Տ. Գէորգ վարդապետ 45 տարեկան եւ Կիլիկիոյ միաբանութեան վարդապետ մը եղած ըլլար։

Ձեռնադրուելէ անմիջապէս յետոյ, Գէորգ վարդապետ Թոքաթ կը ղրկուի քարոզչութեան պաշտօնով, ուր 5-6 ամսուան կարճ ժամանակի մը մէջ, մեծ համակրանք շահելէ ետքը Ակնեցին կ'անցնի եւ կը յաջողի վերջապէս Առաջն. տեղապահութեան պաշտօնով Ակն հրաւիրել զայն։ Հոն երեք երկար տարիներ խղճմտօրէն պարտաճանաչ պաշտօնավարութիւն մը կատարելէ վերջը իր նոր պաշտօնատեղին՝ Մալաթիա կը դառնայ։ Խաբուած չէր մեր ժողովուրդը, երբ այնքան խանդավառ ցոյցերով ընդունեց իր նոր Առաջնորդը։

Գէորգ վրդ.՝ բառին իսկական առումով՝ գործի մարդ, երբեք չվհատեցաւ տեսնելով իր նոր հօտին նիւթական ու բարոյական անկեալ վիճակը։ Նախընթացներուն մէջ էր կարեւորագոյնը՝ կրթական գործը։ Հոս շատ խղճալի վիճակ մը ունէր կրթական գործը։ Առաջին առթիւ երկու վարժարաններու վերածեց այնպիսի շէնքեր, որոնց նմանը մեր դրացի խել մը քաղաքներու եւ նոյն իսկ Եփրատ գոլէճի (Խարբերդ) շրջանակին մէջ հազուագիւտ են. իսկ անոնց ներքին բարեկարգութիւնը արտաքինէն շատ աւելի խնամքով եւ հոգածութեամբ ծրագրուած է։ Առաջնորդ Հայրը իր ուշադրութիւնը դարձուց իգական սեռի դաստիարակութեան, որուն համար առաջին անգամ ըլլալով, բացուած երկսեռ վարժարաններու մէջ ուսում եւ ձեռագործ դասընթաց կը յառաջանան։

Առաջնորդը չմոռցաւ նաեւ նոյն երկսեռ վարժարաններու մէջ գտնուող կարգ մը աղքատիկ աղաք, որոնց իբր անմիջական դարման մը, ինք անձամբ օրինակ հանդիսանալով, չորս որբեր իր պաշտպանութեան տակ առաւ, անոնց ապրուստի թոշակը եւ դպրոցական պէտքերը հոգալու պայմանաւ։ Այսպէս իրաւունք ունեցաւ, քաղաքացիները՝ կարող դասակարգի իւրաքանչիւրին մէյ մէկ հատ որդեգրել տալու։ Իսկ չափահաս դասակարգին իբր զարգացման միակ միջոց, ընթերցասիրութիւնը քարոզեց ոչ միայն եկեղեցիներու բեմէն, այլեւ ամէն առթիւ, որուն բացարձակ արդիւնքը պիտի համարուի անշուշտ ներկային մէջ 80ի չափ լրագրական բաժանորդագրութիւնները. մինչ անկէ առաջ հազիւ 20-25ի կը հասնէին։ Վերջերս քաղաքին կեդրոն թաղի վարժարանին մէջ մանկապարտէզ մըն ալ հաստատեց երեք թաղերու համար միանգամայն, որուն՝ ամէնէն առաջ ինք իր անձնական գրպանէն 25 կտոր ընտիր գրքեր նուիրելով, պարտաւորեց ըլլալ ուրիշներու ալ հետեւիլ իր օրինակին։

Գալով գիւղի կազմակերպութեան, նախանձելի կանոնաւորութիւն մը տուաւ բոլոր վարչական ժողովներու եւ կարգ մը կարեւոր արձանագրութեանց, որոնք անկէ առաջ միայն անուանական գոյութիւն մը ունեցած էին. ընտրեց Ուսումնական, Տնտեսական, Վանական ժողովներ, եւ երեք թաղերու համար մտցուց Ազգատախնամ մը, եւ այս վերջնոյն իբր հասոյթի աղբիւր, նուիրատուութեանց նոր միջոցներ ստեղծելով, ամբողջ ձմեռը խնամեց հարիւրէ աւելի իրապէս կարօտ ընտանիքներ։ Այս ամէնէն յետոյ, Առաջն. Ս. Հայրը ձեռք առաւ քաղաքիս երկու վանքերը, տեսնելով որ անոնք իրենց տրամադրելի մեծաքանակ հողերով՝ երբեք օգուտ մը չեն ունեցած։ Անոնց մէջ նորոգութեան կարօտ շէնքերու շինութեան հետ ձեռնարկեց նաեւ հողային մշակութեանց։ Դրամը որ ամէնէն մեծ դերը պիտի ունենար հողային հաստատութեանց մատակարարութեան մէջ, չխնայուեցաւ երբեք։ Գէորգ վրդ. ի հազիւ շունչ եւ ազդու քարոզներով հեշտիւ բացին անոնց քսակները։ Իր քարոզները առաջին օրէն սկսեալ, կը շարունակուին ամէն կիրակի յաջորդաբար երեք եկեղեցիներէն մէկուն մէջ, ի լուր երկսեռ հոծ բազմութեան մը, եւ երեքշաբթի օրերը՝ առանձինն կանանց համար, քարոզներ որոնք համեմատ են միշտ երկրագործական, տնտեսական եւ առողջապահական բնոյթ կրելով։

Գէորգ վրդ. իր առաջնորդական աթոռը ժամանելէն յետոյ, անցնող 3-4 ամիսներու միջոցին հաւասար չափով խառնուեցաւ նաեւ իր այն պարտականութեան վրայ, զոր ունէր հանդէպ Թեմային վիճակներուն, առաջին օրէն իսկ կանոնաւոր հաղորդակցութեամբ ձեռք բերելով անոնց մասին կարելի եղած ծանօթութիւններ, անմիջական հրահանգներ տալու ի նպաստ թեմական ժողովուրդին եւ աւելի կարեւոր գործեր թողուց, սկսելու համար իր թեմական մասնաւոր այցելութեանց, որոնց ձեռնարկեց այնչափ վերջը, հակառակ սաստկաշունչ բուքին ու ցուրտին։ Առաջին առթիւ այցելեց Բեռխաթէ գաւառակի քանի մը կարեւոր գիւղերը, որոնք երկար տարիներէ առաջին վարժարանի, եկեղեցիի ու նոյն իսկ քահանայի երեսը չտեսած, իրենց մայրենի լեզուն անգամ մոռնալու վրայ էին։ Մատուռի մը շինութեան համար անմիջական կերպով հանգանակութիւն մը բանալով լրացնել յետոյ իր խորհրդածութեան առարկայ ըրաւ կրթական գործը։ Փութով եւ մեծ հոգածութեամբ գրեց առ Ս. Կաթողիկոսն Կիլիկիոյ, որուն բարեհաճ կամքով, այսօր երկու նպաստընկալ վարժարաններ բացուած ու մէկ մըն ալ բացուելու վրայ է այդ խեղճուկ ու կարօտ թեմին մէջ։ Ապա մեկնեցաւ Հիւսնիմանսուր, ուր արժանավայել ընդունելութեամբ մը պատուեցին անոր գալուստը։ Հոն ալ, Գէորգ վրդ. ամէնէն առաջ իր ուշադրութեան առարկայ ըրաւ վարժարանին խարխուլ շէնքը, որուն կանուխ նորոգութիւն մը տալէ յետոյ անոր 15 ոսկի պիւտճէն՝ 45ի բարձրացուց, դուրսէն պաշտօնի կոչուած քանի մը կարող ուսուցիչներու յանձնեց զայն, ասկէ զատ նոր ձեռնարկուած կոկիկ ու վայելուչ Առաջնորդարանի մը շինութիւնը լրացուց, Վարչական Ժողովներ կազմակերպեց, եւ եկեղեցական կարգ մը անհրաժեշտ պէտքերու թերին լրացուց։

Առաջն. Ս. Հայրը իր երրորդ եւ վերջին այցելութիւնն ըրաւ Պէհէսնի, ուր ի մէջ այլոց նշանակութեան արժանի են Վարչ. Ժողովներուն կազմակերպութիւնը, նոր եւ կարող ուսուցիչներու յանձնուած ազգ. վարժարանի բարեկարգութիւնը եւ մանաւանդ այն հաշտարար ձեռնարկը, որով վերջ տուաւ տեղւոյն քահանաներուն իրարու հանդէպ ունեցած անհաշտ ատելութեանց։

Թեմային Վիճակներէն միոյ միայն Հէքիմ Խան, ուր առաջնորդ Հայրը թեեւ չկրցաւ ցարդ անձամբ այցելել, սակայն առաջին օրէն իսկ աչք ի բաց կ'աշխատի ի նպաստ այդ խեղճուկ գիւղացիներուն, որոնք քանի մը տարիներէ ի վեր, առանց կղերի մնացած եւ միեւնոյն ատեն չատեր նոյն իսկ իրենց մայրենի եկեղեցիէն հեռացած են։ Գէորգ վրդ. յաջողեցաւ վերջապէս Պատրիարքարանի միջոցաւ նպաստընկալ վարժարան մը բանալով՝ հոն յղել քաղաքիս Մայր եկեղեցիի քահանաներէն Տ. Եղիշէն, որ պիտի մնայ ժամանակաւոր իբր վարիչ եկեղեցական-կրթական գործերուն։

Գ. Գ.

Մալաթիա

ՏԵՂԱԳՐԱԿԱՆ

ԲՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷԿ ՀՐԱՇԱԿԵՐՏԸ

Տիարպէքիրի նահանգին արեւմտեան ծայրը, այն ծայրը՝ զոր Եփրատի օձապտոյտ ընթացքը անջրպետած է Խարբերդի Շիրոյ գաւառակէն, կը գտնուին խումբ մը գեղեցիկ բարձունքներ։ Շրջականները կան լեռնապատ դաշտագետիններ։ Հողագնդին այդ քարացած փոթորիկը իր ստորոտներուն, ծոցերուն մէջ կը պարունակէ աւելի քրդաբնակ գիւղեր, եւ Չնքուշի Նահիէն կը կոչուի։ Այս վայրերուն մէջն է որ կը մնայ շատերուն անծանօթ Տաւատը, տեղական լեզուով խոր անդունդը, որ իրօք բնութեան մէկ հրաշակերտն է։ Նախ ըսենք որ Չնքուշ միւտիրլիքի գիւղաքաղաքը 1800 տնուոր թուրք եւ հայ բնակիչներով, գաւառակին կեդրոնն է, ցից ցից լեռնաժայռերով պատուած անդնդախոր ձորի մը ծայրը կառուցուած է, շրջակայքը ունենալով համայնապատկեր բնաքարը։ Մարդու միտքը Չնքուշ այցելող օտարականը տեսնելով միշտ եւ սկսելով գտնելը, դժուար պիտի համոզուի թէ ասիկա այն գաւառն է որուն խաղողն ու չամիչը եւ ուրիշ միրգերը իրենց ազնուութեամբն ու առատութեամբն այնքան համբաւաւոր եղած են շրջակայ նահանգներուն մէջ։

Սակայն Չնքուշցին, գիւղացի թէ քաղաքացի անխտիր, իր միջավայրին պէս մռայլ ու ապառաժ համբերատարութեամբ քաջարի, ծերպերու մէջ ո՛ւր որ հողի կտոր մը, կակուղ խաւ մը տեսած է՝ անոր վրայ աշխատած, բրած եւ վերածած է։ Հողի այդ ցիրցանուած բեկորներն ալ պտղատու չեն, այլ առատապէս կ'արդիւնաւորեն տեղացիներու աշխատութիւնը։ Պտուղի ժամանակ անտարակոյս հիանալի է հոն, երբ փեռեկուած ու սեպ ժայռերէն վար քաղուած որթի դալար ուռերը պճնազարդուած են ոսկեդեղ ողկոյզներով։ Բայց ամէնէն աւելի աչքի կը զարնէ Անապատ գիւղը, որ բարձրադիր է, շրջանակուած դալարախիտ նշենի, թզենի եւ որթի այգիներով։ Մարդ չի կրնար համոզուիլ թէ ատոնք ամէնքն ալ անջուր բուսած են. իրաւ ալ, ոչ թէ այդ ակներեւ ծառ ծաղիկները անջրդի են, այլեւ Անապատ 60 տնուոր քիւրտ բնակչութիւնը իրենց անասուններով ումպ մը իսկ խմելիք ջուր չունին։ Հազուադէպ չէ որ անասունները ծարաւէ սատկին։ Գիւղէն 7-8 ժամ հեռու Եփրատի մօտերը կ'արածին շատ անգամ, իսկ գիւղացիք առաւօտները կանուխ թէն, մածուն կը լեցնեն տիկերը, որ տեղւոյն մրգեղէնին պէս համբաւաւոր է։ Երեք չորս ժամ կը ճամբորդեն, Չերմուկ կամ Չնքուշ քաղաքներէն մէկը կ'երթան, հոն կը ծախեն իրենց ապրանքները եւ վերադարձին՝ տիկերով ջուր կը տանին իրենց ընտանիքներուն։ Այս գիւղը այցելող ամենամեծ հիւրը ան կ'ըլլայ որ քիչ մը առատօրէն կը պատուուի ջուրով, եթէ ոչ իւղ, մեղր, կաթ, հաւկիթ առատ են։ Միայն ջուրն է թանկագին հեղուկը։ Հոր ալ չեն կրնար բանալ խեղճերը, քանի որ այն գետինը որուն վրայ շինուած են Անապատը, իր այգիներն ու արտերը, ատոնց բոլորին տակ պարապ է։ Եթէ չես հաւատար՝ գիւղացին ձեռքէդ կը բռնէ եւ կը տանի ցոյց կուտայ մէկէ աւելի տեղեր, ուր ջրհորի համար հազիւ մէկ երկու մեթր փորած է, եւ ահա ստորգետնեայ դարաւանդ մը անդունդն է կը բացուի։ Ամէն տեղ ալ միեւնոյն դատարկ մթութիւնը կը տեսնուի. մէկը վար չէ կրցած իջնել որ հասկցուի թէ այդ քարայրին խորութիւնը ո՛րքան է։ Տեղացիները լաւ հասկցած են որ իրենց քարեղէն երկրին այնքան այլազան պտղաբերումը այդ դատարկութեան պարունակած անտեսանելի խոնաւութեան կը պարտին. յայտնի է թէ բոյսերուն մեծ մասը այդ ստորերկրեայ խոնաւութենէն կ'սնանին։

Գալով Տաւատին, Անապատէն ժամ մը դէպ ի հիւսիս եւ Չնքուշէն չորս ժամ դէպ արեւելք, Ենկի-քէօյ անուն գիւղին մօտ ապառաժ լեռներով պարփակուած կանգաձեւ դաշտին կեդրոնը կը

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 85

ԺՈՒԼ ՎԵՐՆ

ԴԷՊԻ ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ

ԴԼՈՒԽ ԻԲ.

ՀԻՆԳ ԱՄՍՈՒԱՅ ՄԻՋՈՑԻՆ

Ձմռան այդ վերջին օրերուն, կզաքիսներ, աղուէսներ, կնքումներ, ուոլվերէններ եւ ուրիշ մորթաւոր կենդանիներ բանուեցան մեծ թուով։ Մսակերներն ալ գործ կը տեսնէին նոյն իսկ Պաթըրսթ հրուանդանին շրջակայքը։ Միակ արշաւանք մը, Ծովափիղներու ծովածոցին մէջ կատարուած մարտ ամսուն, երեւան հանեց թէ գետնաշարժը շատ կերպարանափոխ ըրած էր ժեռուտ ափերուն ձեւը, որոնք շատ խզած էին։ Մինչ հրաբուխ ժայթքող լեռները, թեթեւ շոգիով մը շրջապատուած, առժամապէս հանդարտած էին։

Մարտ 20ին, որսորդները առաջին անգամ ներկայութիւնը կարապներու, որոնք հարաւակողմէն կը գաղթէին, եւ հիւսիսակողմ կ'երթային, սուր ճիչեր արձակելով։ Քանի մը ձեան ծիտեր եւ ձմեռող բադեր եւս երեւեցան։ Բայց ձիւնի ահագին խաւ մը կը ծածկէր դաշտը եւ արեգակը չէր կրնար հալեցնել ծովուն եւ լիճին հաստատուն սառերը։

Ապրիլի առաջին օրերուն միայն սկսաւ ձիւնհալը։ Սառերուն քայքայումը մեծ աղմուկով կը կատարուէր, երբեմն թնդանօթաձգութեան ձայներ հանելով։ Ցնդակերպ փոփոխութիւններ առաջ եկան սառնալեռներու մէջ։ Մէկէ աւելի սառնակոյտեր, ընդհարումներէն քայքայուած եւ իրենց հիմքէն հալիլ սկսած, տեսանելի շառաչիւնով մը կը թաւալէին, իրենց ծանրութեան կեդրոնը տեղափոխուած ըլլալուն համար։ Ասկէ առաջ կուգար սառնակոյտերու փլուզումը։

Այդ ժամանակամիջոցին, բարեխառնութեան միջինը զերոյէն վեր 32 աստիճան էր (սանթիկրատ զերօ աստիճան)։ Այսպէս ծովափի առաջին սառերը սկսան քակուիլ տակաւ, ու սառնակոյտը, հիւսիսային հոսանքներէն մղուած, հորիզոնին մշուշներուն մէջ ընկղմեցաւ հեռացաւ։ Ապրիլ 15ին, ծովը ազատ էր սառոյցէ, եւ անտարակոյս, Խաղաղական Ովկիանոսէն եկած նաւ մը՝ Պէհրինկի նեղուցէն անցնելով՝ պիտի կրնար հանդիպիլ Պաթըրսթ հրուանդանին ծովեզերքը, ամերիկեան ծովեզերքին երկայնքին յառաջանալէ յետոյ։

Միեւնոյն ատեն Արշալոյսի Ովկիանոսը եւ Պէրնէթ լիճն ալ իրենց վրայէն նետեցին սառուցիկ զրահը, ի մեծ գոհունակութիւն ջրային բադերու եւ ուրիշ թռչուններու, որոնք կը վխտային ծովեզերքին վրայ։ Բայց ինչպէս կանխատեսած էր տեղակալ Հօպսըն, լիճին շրջագիծը կերպարանափոխ եղած էր առաջ եկած նոր զառիթափին պատճառաւ։ Մանաւանդ այն մասը որ կը տարածուէր ամրոցին շրջափակին առջեւ, արեւմտեան կողմէն շրջապատուած ըլլալով ծառուտ բլուրներով, շատ աւելի մեծցած էր։ Դիմացի կողմը՝ հարաւակողմը պիտի անդրադարձնէր ջուրերը, ողողելով եզերքը, եթէ երբեք բնական պատուար մը չկանգնէր անոնց առջեւ։

Վերջապէս բարեբաղդութիւն մըն էր որ գետնին հակումը արեւելեան կողմէն դէպի արեւմտեան կողմը եղած էր, որովհետեւ հակառակ ուղղութեամբ եթէ պատահած ըլլար, գործակալութիւնը ջուրին տակ պիտի թաղուէր անխուսափելի կերպով։

Գալով փոքր գետակին, ասիկա հոսանքը վերահաստատուածին պէս ցամքեցաւ։ Կարելի է ըսել թէ դէպ ի իրենց աղբիւրը քշուեցան, հիւսիսէն հարաւ զառիթափ մը հաստատուած ըլլալով։

— Ահաւասիկ գետակ մը զոր պէտք է ջնջել բեւեռային քարտէսներու վրայէն, ըսաւ Ճէսպըր Հօպսըն։ Եթէ երբեք այս գետակը միայն խմելու ջուր հայթայթէր մեզի, շատ նեղութիւն պիտի կրէինք։ Բարեբաղդաբար անդին կայ Պէրնէթ լիճը լիճը. կը տրեմ յուսալ թէ մեր խմելիքը չպիտի սպառի զայն։

— Արդարեւ, լիճը կայ, պատասխանեց լեյտենանտ Լենկ... Բայց ջուրերը անուշ մնացա՞ծ են միթէ...

Ճէսպըր Հօպսըն իր նայուածքը սեւեռեց լեյտենանտին վրայ, եւ իր յօնքերը պռստեցան։ Այդ գաղափարը չէր ունեցած ինք. հողի փլուզում մը կրնար հաղորդակցութիւն մը հաստատած ըլլալ ծովուն եւ լիճին մէջ։ Անդարմանելի դժբախտութիւն մը պիտի ըլլար ասիկա, այսու պատճառաւ գործակալութիւնը պիտի քայքայուէր եւ պիտի լքուէր անխուսափելիօրէն։

Տեղակալը եւ լեյտենանտ Լենկ անմիջապէս վազեցին լիճին կողմը... Ջուրերը անուշ էին։

Մայիսի առաջին օրերուն, գետինը ձիւնէն մաքրուած կարգ մը տեղեր, սկսաւ դալարագեղ երեւոյթ մը առնել, արեգական ճառագայթներուն ազդեցութեան տակ։ Քանի մը մամուռներ եւ սիզախոտեր իրենց գլուխը երկչոտութեամբ կը ցցէին հողէն դուրս։ Թրթնջուկի եւ դգալախոտի հունտերը սկսան բուսնիլ։ Ձեան խաւը զանոնք պաշտպանած էր սաստիկ ցուրտին դէմ։ Բայց հիմա հարկ էր պաշտպանել թռչուններու կտուցէն եւ կրծողներու ակռայէն։ Այս կարեւոր գործը յանձնուեցաւ արժանաւոր տանտիկնոջ, որ բանջարանոցի մը մէջ դրուած ծանրագլուխ խրտուիլակի մը գիտակցութեամբ իր պաշտօնը կը կատարէր։

Երկար օրերը հասած էին։ Որսորդութիւնները վերսկսան։

Հօպսըն տեղակալը ուզեց մուշտակներու մթերքը ամբողջացնել, զոր պիտի գային տանիլ Ֆոր-Ռըլայընսի գործակալները, քանի մը շաբաթ յետոյ։ Մարպր, Սապին եւ ուրիշ որսորդներ գործի սկսան։ Անոնց արշաւանքները երկարատեւ ու յոգնեցուցիչ չեղան։ Երկու մղոնէ աւելի չհեռացան Պաթըրսթ հրուանդանէն։ Այդքան որսատար տեղի չէին հանդիպած։ Զարմացած ու գոհ էին միեւնոյն ատեն։ Կզաքիսները, հիւսիսեղջերուները, նապաստակները, ամերիկեան եղջերուները, կնքումները որսորդներուն հարուածներուն տակ կու գային։

(Շարունակելի)

գտնուի, որ չորս մէթր շրջագծով եւ անկանոն շուրթներով ձագարի մը պէս բնութէն բացուած մըն է հովտին մէջ։ Վիշապի մը նման բերանբաց կուլ կուտայ լեռներէն ու ձորերէն եկող ահագին ջրի հոսանքներն ու իրենց հետ քշած իրերը։

Հովտին պատնէշը կազմող լեռնագօտիներուն վրայ դիզուած ձիւնը երբ յորդահոս առուներով հալել կը սկսի, այդ պահուն այդ ջրերը ամբողջն ալ այս ստորերկրեայ երախէն (Տուառծի) ի վար կը թափին, որ ոչ կը լեցուի, ոչ կը յագենայ, եւ ոչ ալ ումպ մը ջուր շրջականներէն կը ծորէ։

Արդ, տարակոյս չկայ թէ Տուառծին բացուածքը տեղւոյն ստորերկրեայ դատարկութեան մը մուտքն է որ կը տարածուի մինչեւ Անտպտո գիւղի ներքեւ։

Ա. ՊԱԳԱՃԱՆ

Բալու-Խոսմաք

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՆԱՒԱՅԻՆ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

Նոր տեղեկութիւններ. — Տպաւորութիւնը Բեդերսպուրկի մէջ. — Ռուսերուն կորուստը. — Թոկոյի ծրագիրը. — Ռուսիոյ ծովային նախարարութիւնը։

Հեռագիրները հետզհետէ աւելի նոր մանրամասնութիւններ կը բերեն Չուշիմայի նաւային ճակատամարտին եւ Ռուսերուն կորուստներուն վրայ։ Ռոժեսթվենսքիի մասին հաղորդուած լուրերէն, սակայն, կարելի չէ տակաւին գաղափար մը կազմել, վասն զի հեռագիրներէ ոմանք կ'ըսեն թէ Սուվարով ընկղմած պահուն Թոկո զայն ազատեր ու գերի բռներ է, ուրիշներ ալ թէ զրահաւորին հետ ընկղմած է. վերջին պահուն առնուած հեռագիրներն ալ ծանուցին թէ ճակատամարտի սկիզբէն վիրաւորուելով ուրիշ նաւ մը փոխադրուեր է՝ Վլատիվոսթոք տարուելու համար։ Գալով Ռուսերուն կորուստին, քանի մը նաւերէն տասներկուքը ընկղմած եւ կամ Ճապոններուն ձեռքը ինկած են։ Սպաներէն ու նաւաստիներէն ալ 300ը խեղդուած եւ 2200ը գերի ինկած, սակայն վերջին հեռագիրները երեք հազար ցոյց կուտան գերիներուն թիւը. ուրիշ ուրիշ մարտանաւեր ալ Ճապոններուն ձեռքը անցած ըլլալու են եւ կամ նաւերը ընկղմած պահուն անձնատուր եղողներ կան։ Թնդանօթներուն գալով՝ ասոնցմէ քանի հատ խոշոր, 71 միջակ, 210 փոքր եւ Թորփիլ արձակող 33 խողովակ փճացած են նաւերուն ընկղմելովը. իսկ 18 խոշոր, 28 միջակ, 110 փոքր եւ 18 խողովակ ալ Ճապոններուն ձեռքը ինկած են։ Այդ հաշուով ռուսական նաւատորմը իր 53 խոշոր թնդանօթներէն 28ը կորսնցուցած է, 162 միջակներէն 99ը, 546 փոքրերէն 320ը եւ Թորփիլի 89 խողովակներէն 51ը։ Կարելի չէ գիտնալ թէ ռուսական մարտանաւերէն ո՛րքանը փախած են։ Մինչեւ երէկ իրիկուան ոչ յայտնի էր թէ Ալմազ յածանաւը Վլատիվոսթոք ժամանած է, եւ Լինիեվիչ զօրավարը անոր տուած տեղեկութիւնները հեռագրած էր Բեդերսպուրկ՝ նաւային ճակատամարտին վրայ։

—Ռուսական նաւատորմին այս ջախջախիչ պարտութեան լուրը, ինչպէս ծանուցին երէկ իրիկուան վերջին ժամուն հասած հեռագիրները, շատ դառն տպաւորութիւն մը գործեր է Բեդերսպուրկի ամէն դասակարգերուն եւ մանաւանդ կառավարական շրջանակներուն մէջ, ուր առջի իրիկունը նպաստաւոր լուրեր առաջացած էին ռուսական նաւատորմին նկատմամբ։ Կայսրութեան Խորհուրդին մէջ լուրին տպաւորութիւնը այնքան դժնդակ եղած էր, որ Խորհուրդին անդամներէն մէկը կաթուածահար մեռեր է։ Այս պարագաները ցոյց կուտան, ինչպէս քանիցս ալ ծանուցանեցաւ, թէ յաղթութեան վերջին յոյսը Ռոժեսթվենսքիի նաւատորմին վրայ դրուած էր, որով անոր գրեթէ փճացումը բնականաբար շատ դառն տպաւորութիւն մը պիտի գործէր։ Միւս կողմէ ցամաքի վրայէն ալ չի յուսացուիր թէ Ռուսերուն նկատմամբ նպաստաւոր լուրեր առնուին, քանի որ Օեամա մարէշալը, եւ իր բոլոր զինուորները մեծապէս սրտապնդուած Թոկոյի փայլուն յաղթանակէն, սկսած են ընդհանուր ճակատամարտի մը, յաջողցնելու ճապոնցի սպարապետին ծրագիրը, որ է նաւային ճակատամարտին հետ միեւնոյն ժամանակ վճռական հարուած մը տալ Լինիեվիչի բանակին։

—Հեռագիրները, ինչպէս ծանուցին, Թոկո ծովակալը, երկու ամիս առաջ իր պատրաստած ծրագրին համաձայն, Փաբեսքի նեղուցին մէջ Կոթօ ու Ցու-Շիմա կղզիներուն ետին կը սպասէր ռուսական նաւատորմին, զոր տեսնելուն պէս, առանց վայրկեան մը իսկ կորսնցնելու, յարձակեցաւ անոր վրայ ամեներուն թնդանօթաձգութեամբ մը։ Կոթօ կղզիները փոքր արշիպելագոս մը կը կազմեն նեղուցին մուտքին վրայ. կը բաղկանան հինգ խոշոր ժայռոտ կղզիներէ եւ բազմաթիւ կղզեակներէ, հիւսիսէն հարաւ, Նակազաքիի դիմացը, հիւսիսային լայնութեան 32.30 եւ 33.20 աստիճաններուն միջեւ եւ արեւելեան երկայնութեան 126 աստիճանին վրայ։ Ցու-Շիմա նաւահանգիստ մըն է Չուշիմա կղզիին հարաւային կողմը՝ Կոթօ կղզեխումբին ետին՝ Սիմոնոզէքի նեղուցին հանդէպ՝ հիւսիսային լայնութեան 34.12 աստիճանին վրայ։ Ցու-Շիմա Նակազաքիի հիւսիսային արեւմտեան կողմէն 170 քիլոմէթր հեռաւոր է, մինչդեռ Կոթօ կղզիները՝ 70 քիլոմէթր հեռաւոր հարաւային արեւմուտքէն։ Այդ կերպով Թոկո գրաւած էր անցքը՝ իր ամբողջ տարածութեանը վրայ։ Ինչպէս ըսինք երէկ, Թոկոյի ծրագրին վրայ դանդաղ ենթադրութիւններ եղան, բայց ոչ մէկը ճիշդ էր։ Հիմա միայն յայտնի եղաւ ճշմարտութիւնը։ Թոկոյի ծրագիրը կը տրամադրէր իր խոշոր նաւերը մասնակից չընել ճակատամարտին, այլ միայն թորփիլանաւերու խումբը դնել՝ ռուսական զրահաւորները եւ յածանաւերը բնաջինջ ընելու համար։ Ճապոնական թորփիլանաւերը այդ ծրագիրը գործադրեցին այն ապշեցուցիչ յանդգնութեամբ եւ ոսկէ վերջը տաժի կորզը անցած այն արիութեամբ որոնց այնքան օրինակները տուին դիւցազն մարդերը՝ պատերազմը սկսելէն ի վեր։ Ճապոնցի նաւաստիները անդիմադրելի անվեհերութեամբ մը դիմեցին անխուսափելի մահուան մը։ Ռուսերն ալ իրենց կողմէ մեծ արիութեամբ կռուեցան, ինչպէս Թոկո ծովակալը ըսած է իր տեղեկագրին մէջ։

—Յայտնի կ'երեւայ թէ Վլատիվոսթոքի նաւատորմիղը չէ մասնակցած նաւային ճակատամարտին, վասն զի հեռագիրներուն մէջ անոնց մասին բան մը ըսուած չէ. հետեւաբար կ'երեւայ թէ անոնք հիմա Վլատիվոսթոք կը գտնուին եւ չեն կրնար ալ դուրս ելլել, քանի որ ճապոնական յածանաւերը եւ Թորփիլանաւերը խիստ հսկողութիւն մը կը կատարեն նաւահանգիստին շուրջը։

—Նաւային ճակատամարտին առջի օրը Բարիզի Թերթի մը թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցեր է ռուս ծովակալի մը հետ՝ Բեդերսպուրկի մէջ։ Ռուս ծովակալը սա յայտարարութիւնը ըրեր է.

«Այնպէս կը կարծեմ թէ Թոկո եթէ իրաւ ճարտար ռազմագէտ մըն է, այնքան լաւ առիթ մը պիտի չփախցնէ իր հակառակորդին վրայ յարձակելու համար։ Արդարեւ Ճապոնները իրենց գործողութեանց խարիսխէն հեռու չեն։ Ռուսերը, ընդհակառակը, երբ պարտուին որ եւ է միջոց չունին ապաստանելու իրենց յառաջ նաւահանգիստը. կամ պիտի գրաւուին եւ կամ եթէ չէզոք նաւահանգիստ մը երթան, զինաթափ պիտի ըլլան։ Թոկո տեղ մը պիտի կենայ իր զրահաւորներով եւ «իր Թորփիլանաւերուն յանդուգն մէկ յարձակումէն ետքը» թնդանօթի ճակատամարտին պիտի ձեռնարկէ եւ լաւ պայմաններու մէջ պիտի կռուէ։»

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ռազմական ճակատին լուրեր. — Խարպինի մէջ. — Չիլիի ու Արժանթինի մարտանաւերը։

Բարիզ 28 մայիս. — Բթիթ Բարիզիենի Բեդերսպուրկի Թղթակիցը կը հեռագրէ.

— «Այս առտու առնուած հեռագիրներու նայելով, Քուրոբաթքին զօրավարը թողեր է Թիէ-Լինկէն քառասուն քիլոմէթր դէպ ի հիւսիսային արեւելք գտնուող իր զինուորները, եւ Խարպին դարձեր, ուր հանդիպեր է իր նախկին պաշտօնակալին՝ պետ Սախարով զօրավարին։ Այդ հեռագիրները կը խօսին Քուրոբաթքինի կառախումբին չքնաղութեանը վրայ, զոր Քուրոբաթքին չուզեր Լինիեվիչի յանձնել եւ միշտ անով կը կատարէ իր ուղեւորութիւնները։ Խարպին նոր Մուքտէն մը եղած է՝ իր երգեցիկ սրճարաններով, թատրոններով եւ ճաշարաններով։ Վաճառքն ու շամպանեան առատ են, դիւրահաղորդ կիներ դիւրաւ կը շահին. անշուշտ ողբալի պատրաստութիւն մըն է յառաջիկայ ճակատամարտին համար։ Ռէյնէն քամպի կրած ձախողուածին նկատմամբ երէկ հաղորդուած լուրը հետզհետէ աւելի ստուգութիւն կը գտնէ. այսօր Կուն-Չու-Լինէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ճապոնական հեծելազօրքերը երեւցած են, երէկ, ռուսական բանակին թիկունքէն ետեւները։ Ռուսիոյ ծովային նախարարութիւնը, այսօր, բացարձակապէս կը հերքէ այն լուրը թէ երկրորդական պետութիւն մը Ռուսիոյ հաշուոյն գնած ըլլայ Չիլիի ու Արժանթինի ռազմական մարտանաւերը, որոնց վրայ այնքան խօսուեցաւ։ Ռուսիոյ ծովային նախարարութիւնը այդ լուրը կը նկատէ ամբողջապէս հնարուած յերիւրանք մը։ Նոյն պաշտօնատունին մէջ կ'ըսուի թէ Ռոժեսթվենսքի հիմա Խաղաղականի մէջ կը նաւարկէ, եւ թէ ուրիշ օրէն առաջ նոր լուրեր պիտի առնուին։ Վլատիվոսթոքէն առնուած վերջին լուրերը լաւ չեն։ Փոխադրութեան միջոց չգտնուելուն համար, Ռուսիոյ ուտելիքներու պաշարումը այնքան մեծապէս նուազած է որ սով կը տիրէ Վլատիվոսթոքի ամբողջ երկրին վրայ եւ թէ գիւղացիները ու ձկնորսները քաղաք կը դիմեն։ Բուրսական տարօրինակ զրոյց մը կայ, որուն համաձայն Մ. Նահանգները առաջարկութիւններ ըրեր են Ռուսիոյ՝ Սախալին կղզին գնելու համար։ Ռուս կառավարութիւնը որոշած ըլլալով Սախալինը Ճապոններուն չտալ, եթէ պատերազմը իրեն համար աննպաստ կերպով շարունակէ, կ'ըսուի թէ պիտի ընդունի եղեր այդ առաջարկութիւնները։ Անձնական կարծիքս նայելով, այն լուրը բոլորովին չինծու բան մը կը նկատեմ, բայց պէտք է ըսեմ որ հոս հանրութիւնը անխռով կ'ընդունի այդ կարգի պատահականութիւն մը։»

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Ճապոնները Չինու մէջ. — Ճապոններուն ձիերը. — Լրտեսութիւն. — Ճապոնները անգլիական բանակին մէջ։

Ճապոններուն ներածումը Չինու մէջ կը սկսի մտահոգութիւն պատճառել Չինացիներուն։ Բեքինի կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առած է կասեցնելու առաւել քաղաքական քան թէ կրօնական տարածումը ճապոնցի կղերականներուն որոնք, կրօնքի նորադարձներ գտնելու պատրուակին տակ, երկրին մէջ քաղաքական գործ մը կը կատարեն։ Տեղական իշխանութեանց հրամաններ արձակուեցան՝ այլեւս անցագիր չտալ վերոգրեալ կղերականներուն, վասն զի դաշնագրութեանց մէջ նախատեսուած չէ ճապոնական տարածումը Չինու մէջ։

—Աւստրալիա առաջ հազար ձի վաճառեց Ճապոնի, զինուորութեան ծառայելու համար, որոնց հազարական հատ Սիտնեյէն Հոնկոնկ կը փոխադրուին եւ անկէ որոշեալ տեղերը կը ղրկուին։ Այդ ձիերը, տոկուն եւ առոյգ, Մանջուրիոյ մէջ մեծապէս օգտակար պիտի ըլլան, վասն զի շատ կը դիմանան յոգնութեան։ Կ'ըսուի թէ հնդկական բանակին մէջ գործածուած ձիերէն աւելի են։ Այս առթիւ դիտել կը տրուի թէ Թրանսվալի պատերազմին առթիւ Աւստրալիայէն Հարաւային Ափրիկէ ղրկուած ձիերը սպասուած արդիւնքը չունեցան։ Աւստրալիա, պատերազմէն առաջ, քանի մը ձի միայն ծախած էր Ճապոններուն։

—Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ Լեհ մը, Միանչինսքի, Տալնիի ճապոնական զինուորական առաջնորդին կողմէ մահուան դատապարտուեր եւ յետոյ Ճապոն փոխադրուելով Նէկրիկի բանտը տարուեր է։ Յայտնի չէ թէ մահու պատիժը գործադրուա՞ծ թէ ներում շնորհուած է։ Դատապարտեալը փորձեր է փախչիլ, երբ քանի մը խաղեր իրենց խոնչինով պահապաններուն ուշադրութիւն հրաւիրեր են, որով խեղճ Լեհը բռնուեր է։

—Անգլիոյ պատերազմական պաշտօնատունը վերջերս հաստատեց թէ անգլիական ամբողջ բանակին մէջ ճապոներէն գիտցող սպայ մը չկայ։ Ահաւասիկ թէ ի՛նչ պարագաներու մէջ. — Անգլիոյ զինուորական բարձրագոյն Խորհուրդին անդամներէն զօրավար մը գիրք մը հրատարակեց ռազմագիտութեան սկզբունքներուն վրայ։ Թօքիօյի պատերազմական նախարարութիւնը ճապոներէնի թարգմանել տուաւ եւ մէկ քանի օրինակ ղրկեց անգլիացի զօրավարին, որ ուզեց անոր պարունակութեանը տեղեկանալ. բոլոր սպաներուն դիմեց, սակայն ամէնքն ալ յայտարարեցին թէ ճապոներէն չեն գիտեր։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԹՈԿՈՅԻ ՄԷԿ ՀՆԱՐՔԸ

ԸՆԴՕՏՈՒԵԱՅ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐԸ

ՆՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 31 մայիս. — «Սէնթրըլ Նիւզ» հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Թօքիօյի իր Թղթակցէն.

«Թոկո ծովակալը սապէս գործեց՝ Ռոժեսթվենսքիի ծովակալը խաբելու եւ ծուղակի մէջ ձգելու համար. — Երբ ռուսական նաւատորմը Չուշիմայի նեղուցին բացերը երեւցաւ, Թոկո ծովակալը դէպ ի առաջ ղրկեց Շիվիկն զրահաւորը։ Ռուսերը կարծելով թէ յանկարծակի բերած են ճապոնական զրահաւոր մը, սկսան իսկոյն բուռն կրակ մը բանալ Շիվիկնի։ Ասոր վրայ ճապոնական զրահաւորը սկսաւ փախչիլ եւ ռուսական նաւատորմն ալ փութով հալածեց զայն։ Այդ հնարքով Թոկո յաջողեցաւ մինչեւ իր նաւատորմին գտնուած տեղը յառաջացնել ռուսական ամբողջ նաւատորմը ու ծուղակի մէջ ձգել։ Երբ ռուսական նաւատորմը այդ կէտը ժամանեց, ճապոնական մարտանաւերուն մէջտեղը մնացած էր եւ ահարկու կրակի մը հանդէպ կը գտնուէր։ Ճապոնները իրենց մարտանաւերը երկուքի բաժնելով սկսան պաշարել։ Թոկո ծովակալը Սասալ կղզիներուն եւ Սասալ հրուանդանին մէջտեղը ցիրուցան ըրաւ ռուսական նաւատորմը։»

—Ռիւթէրի Թղթակիցը կ'ըսէ.

«Կ'իմանանք թէ Ճապոնները այս ճակատամարտին մէջ գործածեր են իրենց հետ ունեցած ընդծովեայ շոգենաւերը, որոնք մեծապէս օգտակար եղեր են։ Նախապէս չէր յուսացուեր որ Ճապոնները ընդծովեայ շոգենաւ պիտի գործածեն։ Ռուսական նաւատորմին աղէտին մասամբ պատճառ եղան նոյն ընդծովեայ շոգենաւերը։»

«Սէնթրըլ Նիւզ»ի Թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Կնեազ-Սուվարով զրահաւորը ընկղմելէ ետքը Ռոժեսթվենսքիի ծովակալը անցեր է Սիսոյ-Վելիքի մարտանաւը, որ կը ջանար Վլատիվոսթոք երթալու շաւիղին, սակայն ճապոնական յածանաւերը հալածեր ու ընկղմեր են նոյն մարտանաւը, եւ այդ կերպով է որ Ռոժեսթվենսքիի ծովակալը գերի ինկեր Ճապոններուն ձեռքը։

ԹՕՔԻՕ. — Սպաները ճապոնական այն Թորփիլանաւերուն որոնք Ռոժեսթվենսքիի ծովակալը Վլատիվոսթոք տանող եւ արշաւ դացող ռուսական մարտանաւը կը հալածէին, նոյն մարտանաւը ընկղմելու պահուն, շոգենաւակներ իջեցուցեր են ծովը եւ այդպէս Ռոժեսթվենսքիի ծովակալը ազատեր ու գերի բռներ են։ Ռուսական այդ մարտանաւն էր Սիսոյ-Վելիքի։ Ճապոն սպաները մեծ յարգանքով վարուեր են Ռոժեսթվենսքիի հետ եւ փութացեր են դարմանելու անոր ոտքը, ուրկէ վիրաւորուած էր։

ՎԻԷՆՆԱ. — Հոս հիացումով կը պատմուի եւ մեծապէս կը դրուատուի թէ՛ Թոկո ծովակալին եւ թէ՛ ճապոնական միւս հրամանատարներուն ու սպաներուն ցոյց տուած պաղարիւնութիւնը Չուշիմայի նաւային ճակատամարտին առթիւ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիական լրագիրները ողջունեցին կը յայտնեն այն ծրագրին համար զոր Ճապոնները գործադրեցին Չուշիմայի նաւային ճակատամարտին մէջ։ Մեծապէս կը գովուի Թոկո ծովակալին անխոնջ հեռատեսութիւնը։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ. — Ամբողջ ազգը կը գովէ Թոկո ծովակալին կողմէ ամենայն հանդարտութեամբ գործադրուած ծրագիրը։

ԲԱՐԻԶ. Կնեազ Սուվարով զրահաւորը ընկղմած պահուն էր որ Ճապոնները ուրիշ նաւ մը փոխադրեցին Ռոժեսթվենսքի ծովակալը եւ գերի բռնեցին։ Ճակատամարտին առթին ռուս ծովակալը ոտքէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

— Քորէա շոգենաւին նաւապետը Շանկայէն կը հեռագրէ թէ ճապոնական մարտանաւերուն կողմէ կատարուած թնդանօթաձգութեան ստուգութենէն բոլոր մարտանաւերը գրեթէ բոցերու մէջ էին։ Ճապոնական յածանաւերէն մէկ քանին շէջեր եւ ուրիշներ ալ գլխիվար ընկղմեր են։ Ճակատամարտին սկիզբները ճապոնական երեք Թորփիլանաւեր ընկղմեր են։

ԼՈՆՏՈՆ. — Շանկայէն առնուած լուրերու նայելով, ընդամէնը ճապոնական ութը նաւեր ընկղմեր են։

ԲԱՐԻԶ. — Չուշիմայի նաւային ճակատամարտին առթիւ ընկղմած ռուսական մարտանաւերէն ազատուող նաւաստիները ճապոնական նաւերու միջոցաւ ցամաք հանուեցան։ Ասոնք պատմեցին թէ ճակատամարտին առթին ճապոնական մարտանաւերը, հեռուէն ռումբ արձակող իրենց թնդանօթներուն շնորհիւ, վնասէ զերծ մնացեր են։ Ռուսական ռումբերը ճապոնական նաւերուն չհասած՝ ծովը կ'իյնային, մինչդեռ ճապոնական ռումբերը ռուսական մարտանաւերուն կը զարնուէին։

ՎԻԷՆՆԱ. — Ռոժեսթվենսքիի գերի ինկնալու լուրը այսօր բոլորովին հաստատուեցաւ։ Ռուս ծովակալին ոտքը ծանրապէս վիրաւորուած է։

ԲԱՐԻԶ. — Տայմզին Աթէնքէն առնուած լուրերու նայելով, ռուսական Կռոմպոյ յածանաւը որ Վլատիվոսթոք նաւահանգիստէն դուրս ելած էր, Չուշիմայի ճակատամարտէն ազատուած մարտանաւերուն միանալու համար, նոյն նաւահանգիստին մօտերը Ճապոններուն կողմէ դրուած թորփիլ մը զարնուելով ընկղմեր է իր ութը հարիւր սպաներովը ու նաւաստիներովը։ Կը կարծուի թէ Սքրիտլով ծովակալն ալ նոյն մարտանաւին մէջ կը գտնուէր։

ԼՈՆՏՈՆ. — Ճապոնները շատ մարդասիրութեամբ վարուեցան գերի ինկած ռուսական նաւաստիներուն հետ։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ. — Չէ-Ֆուի ամերիկեան հիւպատոսը կը հեռագրէ իր կառավարութեան թէ Ճապոններուն յաղթութեան պատճառն է իրենց թնդանօթներուն կարողութիւնը՝ շատ հեռուէն ռումբ արձակելու մասին։

—Թոկոյի առաջին յարձակումը շատ սոսկալի եղաւ։ Ռուսերը այդ կէտին վրայ նոյն կարգի յարձակումի մը չէին սպասեր, որով յանկարծակի եկան։ Յարձակման յանկարծ կատարուիլը խուճապ մը առաջ բերաւ, բոլորովին շուարեցնելով Ռուսերը։ Ճակատամարտին առաջին մասը ահաւոր էր։ Սքանչացմամբ կը պատմէ Ճապոններուն ցոյց տուած պաղարիւնութիւնը այս տեսակ ահարկու ճակատամարտի մը մէջ։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Հոս շատ գէշ տպաւորութիւն մը գործեց ռուսական նաւատորմին պարտութիւնը։ Նախարարաց Խորհուրդը, այսօր, գումարուեցաւ եւ սկսաւ խորհրդակցիլ հաշտութեան վրայ։ Հաւանականապէս կ'ըսուի թէ այլեւս հաշտութիւն պիտի կնքուի։

ՎԻԷՆՆԱ. — Ռուսիոյ Նախարարաց Խորհուրդը առայժմ որոշում մը չտուաւ հաշտութեան մասին։ Զարն ալ ներկայ գտնուեր է այդ գումարումին։ Կը կարծուի թէ այս անգամ ալ եւս վերջնական որոշում մը պիտի տրուի։

ԲԱՐԻԶ. — (Պաշտօնական). — Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ Թոկո ծովակալը հեռագրով Միքատոյին ղրկած իր տեղեկագրին մէջ ըսած է.

«Ճապոնական յածանաւ մը Օլի-Լինկ կղզիին մօտերը յանկարծ հանդիպեցաւ ռուսական Պէտովի Թորփիլահալածին, որուն մէջ կար Ռոժեսթվենսքի ծովակալը ծանրապէս վիրաւորուած. նաեւ ուրիշ ռուս ծովակալ մը եւ Ռոժեսթվենսքիի սպայակոյտը։ Ասոնք ամէնքն ալ գերի բռնեցինք։ Նաւային ճակատամարտին իբրեւ վերջին արդիւնքը, կը ծանուցանեմ թէ Ռուսերուն զրահաւորներէն, յածանաւերէն եւ ուրիշ տեսակ մարտանաւերէն տասնըչորսը հատը ընկղմեցինք եւ հինգն ալ գրաւեցինք։ Ճապոնական մարտանաւերէն եւ ոչ մէկը ծանրապէս վնասուեցաւ։ Մեր Թորփիլահալածներէն զատ նաւային այս ճակատամարտին մէջ մեր նաւատորմը բոլորովին անվնաս է։»

ԲԱՐԻԶ. — Ռուսական նաւատորմին աղէտը մեծ ցաւ պատճառեց Բարիզի ընդհանուր եւ մանաւանդ սեղանաւորական ու առեւտրական շրջանակներուն մէջ։ Այս վերջին շրջանակներուն պատկանողներէն շատերը սկսած են յայտարարել թէ պէտք է վերջին ձեռնարկներ ընել Ռուսիոյ եւ Ճապոնի միջեւ հաշտութիւն կնքելու համար։ Լրագիրներէն շատերը կը յանձնարարեն արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի որ հաշտութեան մասին ձեռնարկներ ընէ, քանի որ այդ խնդիրը ամենէն աւելի Ֆրանսայի հետ առնչութիւն ունի՝ Ռուսիոյ մէջ ունեցած առեւտրական եւ ելեւմտական մեծամեծ շահերուն համար։

ՊԵՐԼԻՆ. — Գերմանիոյ կայսրը իր շնորհաւորութիւնները պիտի յայտնէ Թոկո ու Ռոժեսթվենսքի ծովակալներուն, նախապէս Զարին ու Միքատոյին դիմելէ ետքը։

ԼՈՆՏՈՆ. — Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ Քամիմուրա ծովակալը Բասիէթի ծովածոցին հիւսիսային կողմը Պալթիկի ռուսական նաւատորմէն մնացած մարտանաւերուն ետեւէն հասնելով, զանոնք ընկղմեր է։

ԼՈՆՏՈՆ. — Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ ճապոնական նաւատորմին հրաման տրուեր է գրաւել Սախալին կղզին։ Թոկո ծովակալը կը ղեկավարէ այդ մասին կատարուելիք գործողութեանց պատրաստութիւնները։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ. — Ճապոնի դեսպանը երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարին հետ։ Այնպէս կը նկատուի թէ ռուսական նաւատորմին պարտութիւնը պիտի փութացնէ հաշտութեան կնքումը։ Լոնտոնի, Բարիզի եւ Ուաշինկթընի դահլիճներուն միջեւ բանակցութիւն կը կատարուի եւ կարծիքի համաձայնութիւն գոյացած է։

— Ճապոն ծանոյց թէ Անգլիոյ եւ Մ. Նահանգներուն կողմէ ըլլալիք հաշտութեան առաջարկութիւնները պիտի ընդունի, պայմանաւ որ իր յաղթութեանց արդիւնքները վայելելէ չզրկուի։

ԼՈՆՏՈՆ. — Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ ճապոնական ընդծովեայ Թորփիլանաւերը ընկղմեր են Օսլիապլիա ու Պորոտինօ զրահաւորները եւ զրահապատ եզերապահ մը։

ԲԱՐԻԶ. — Ռուսական նաւատորմին ամբողջ շոգենաւերը ճակատամարտին առթին ճապոնական ռումբերէն բռնկելով այրեր են։ Ասոնց բոլոր նաւաստիները մեռած են։

ՊԵՐԼԻՆ. — Գերման լրագիրները կ'ըսեն թէ Թոկո ծովակալը, իր որոշած ծրագրովը, դարերու յառաջ բերած մեծ ծովակալներուն առաջին կարգը անցած է։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ռուսիոյ պաշտօնաթերթը պատերազմին նկատմամբ որեւէ մանրամասնութիւն չի հրատարակեր։ Բեդերսպուրկի ժողովուրդը օտար երկիրներէ առնուած հեռագիրներէն կ'իմանայ պատերազմին մանրամասնութիւնները։

—Ռուս լրագիրները անպաշտօն կերպով կը խօսին Պալթիկի նաւատորմին պարտութեանը վրայ։

ՆԱԿԱԶԱՔԻ. — Ճապոնական այն յածանաւերը, որոնք ռուսական միացեալ մարտանաւերը կը հալածեն, Մացուշիմա կղզիին մօտ հանդիպեցան թնդանօթակիր մը եւ Թորփիլահալած մը. ազդարարեցին որ կենան, բայց այս վերջինները իրենց ճամբան շարունակեցին։ Ճապոնական յածանաւերը քանի վայրկեանի չափ զանոնք հալածելէ ետքը, ռումբ արձակելով ռուսական Թորփիլահալածը ընկղմեցին։ Թնդանօթակիրն ալ վնասուելով անձնատուր եղաւ եւ Նակազաքի տարուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Մանջուրիոյ մէջ ռազմական շարժումները սկսած են և Ճապոնները ամէն կողմէ մեծ զօրութեամբ կը յառաջանան, որով շատ արիւնալի ընդհարումներ տեղի կ'ունենան։ Օեամա մարէշալին միակ նպատակն է պաշարել Խարպինը։ Մեծ ճակատամարտ մը մօտալուտ է։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏՆԵՐԸ

ՕՏԵՍԱ, 31 մայիս. — Հրաման տրուեցաւ ռուսական շոգենաւային ընկերութեանց այն շոգենաւերուն որոնք Սեւաստոպոլ եւ Օտեսա երթալու վրայ են, [illegible] կենալ իրենց գտնուած նաւահանգիստներուն մէջ եւ Սեւաստոպոլ ու Օտեսա չերթալ։

ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ ՃԱՊՈՆԻ ՄԷՋ

Ուսուցչական մարմինը. — Ի՞նչ կը դասաւանդեն համալսարանին մէջ։

Մ. Նահանգաց մէկ քանի քաղաքներուն պէս՝ Ճապոն ալ այսօր համալսարան մը ունի, միմիայն ուսանողուհիներու յատուկ։ Թօքիօյի մէջ կը գտնուի եւ մայրաքաղաքին մէկ քանի հարուստ ընտանիքներու առատաձեռնութեան շնորհիւ կառուցուած է։ Վերջին հաշուով՝ 532 ուսանողուհիներ արձանագրուած էին։ Բրոֆեսէօրները թիւով 40 են. ասոնցմէ զատ կան 9 հրահանգիչ եւ 9 հրապարակախօս, մասնակի կերպով կապուած Համալսարանին։ Ուսուցչական մարմնոյն մեծ մասը Մ. Նահանգներէն եկած է, բայց բուն իսկ բրոֆեսէօրները Ճապոնցի են։ Դասընթացքը, որ երեք տարի է, հետեւեալ նիւթերը կը պարունակէ, բարոյական, այլազան. հոգեբանութեան տարրերը կը տեսնուի մանկավարժութիւնը, առողջապահութեան քով՝ գեղարուեստի պատմութիւնը։ Բարոյախօսութիւնը, քիմիաբանութիւնը, բնագիտութիւնը, իմաստասիրութիւնը, իրաւագիտութիւնը, եւ բժշկութիւնը, նկարչութիւնը, անգլիերէնը եւ պատշաճութեան օրէնքները կ'աւանդուին, համալսարանին աւելի ակադեմական քան գործնական յայտագրին մէջ։

ՀՐԱՇԱԼԻ ՄԵՔԵՆԱՅ ՄԸ

Կատարելագործուած գրելու մեքենայ. — Ցաւելում բնող մեքենան։

Ամերիկայի մէջ յաջողեր են գրելու մեքենան կատարելագործել։ Ամէն մարդ գիտէ թէ գրելու մեքենան կրնայ գործածուիլ հաշուակալութեանց մէջ։ Բայց միայն թիւերը արձանագրելու եւ զանոնք ցուցակներու վերածելու կը ծառայէ ան։ Պէտք եղած հաշիւները գործակալ մարդով կը կատարուին։ Արդ՝ ամերիկեան գրելու նոր մեքենան ո՛չ միայն թուանշանները կը համախմբէ, այլ եւ ինքնաշարժ կերպով կը կատարէ գումարումները։ Երբ գրագիրը այդ մեքենայով հաշուեցուցակ մը կը պատրաստէ, գումար ընելու պէտք չունի. մեքենան անխախտ կերպով կ'ընէ այդ գործը։ Գործիքը շատ պարզ է եւ ամէն գրելու մեքենայի կրնայ յարմարիլ։

ՔՐԻՆՈԼԻՆԻՆ ԴԷՄ

Ընդհանուր պայքար քրինոլինին դէմ. — Նոր Դաշնակցութիւն մը Լոնտոնի մէջ։

Անշուշտ քրինոլինը, կամ ուրիշ բառով, մոլաքօֆը, զոր դերձակները կը ջանան իբր նորաձեւութիւն տարածել Բարիզի մէջ, լաւ ընդունելութիւն չի գտներ աշխարհիս ամէն կողմերը։ Լոնտոնի մէջ բարիզցի դերձակ մը ուզած ըլլալով այդ անհեթեթ եւ տգեղ հագուստը օրուան նորոյթը դարձնել, նոր Դաշնակցութիւն մը կազմուեցաւ անոր դէմ։ Ընկերութեան ամէն դասակարգերուն պատկանող կիներ, ազնուական, միջակարգ, գրագիտուհի, դերասանուհի բարձրաձայն կը բողոքեն։ Ասոնք կ'ըսեն թէ ո եւ է պարագայով չպիտի հագնին այդ ծիծաղաշարժ քրինոլինը, որ մեր մեծ մայրերը կը նմանցնէր հսկայական դարձած օդապարիկներու կամ Նիւրէմպէրկի պուպրիկներուն։ Լոնտոնի մէջ կազմուած նոր Դաշնակցութեան անդամները երդուած են բնաւ քրինոլին չկրել, ինչ որ ալ ըլլայ անոր ձեւը։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դաշնակը վնասակար. — Մարդուն ծանրութիւնը. — Անօրինակ ձկնորսութիւն մը. — Մայրական բեղմնաւորութիւն։

Պերլինցի գիտուն մը վերջերս երեւան հաներ է թէ երաժշտական նուագարաններէն դաշնակը ամենէն շատ կը գրգռէ ջիղերը։ Այսպէս դաշնակը ջղային հիւանդութիւններ առաջ կը բերէ, մանաւանդ երբ շատ ուժով զարնուի։ Դաշնակ ածող հազար նորատի աղջիկներու մէջ, տասնեւութ տարեկանէն վար, վեց հարիւրը ջղային հիւանդութեանց ենթակայ եղած են։ Մինչ ամերիկացի բժիշկ մըն ալ կ'ըսէ թէ ամէն հիւանդութիւն իրեն յատուկ նուագարանով մը կարելի է բուժել։

—Մարդ ո՛րչափ ծերանայ՝ այնքան կը պակսի իր մարմինին կշիռը։ Ամերիկացի գիտուն մը հաստատեր է այդ բանը։ Չափահաս մարդուն լեարդը հազարհինգհարիւր կրամ կը կշռէ, մինչ ծերինը ութը-ինը հարիւր կրամ։ Ուղեղը միջին հաշուով, հարիւր յիսուն կրամ պակաս կուգայ. չափահաս մարդունը՝ 1165, իսկ ծերինը՝ 990։ Չափահաս մարդուն երիկամունքը՝ 170 կրամ, ծերինը՝ հարիւր կրամ միայն։ Փայծաղը կէս առ կէս կը կորսնցնէ իր ծանրութիւնը։ Երկու հարիւր կրամ չափահասինը, հարիւր՝ ծերինը։ Սիրտը միայն բացառութիւն կը կազմէ։ Տարիքոտ մարդունը հարիւր կրամ աւելի կը կշռէ։ Արդեօք ասո՞ր համար է որ ծերը այնքան երկար կը տեւէ։

—Երկու օրուան մէջ, անգլիացի ձկնորսները 240,000 թիւնիկ (ուսկումբր) որսացին Գորնիշի ծովեզերքէն։ Լվէս-Թըֆթի եւ Նեռմաութի միջեւ այնքան առատ թիւնիկ կայ եւ որսացուած ձուկերը այնքան շատ են որ 150 թիւնիկը 1.25 ֆրանքի, այսինքն վեց դրուշի կը ծախուին։ Ձկնորսները նախընտրեր են ձուկերուն մէկ մասը ոչնչացնել քան թէ վար գնով ծախել։

—Ինը անգամ յաջորդաբար ծնունդ տալ երեքական զաւակներու, սովորական բեղմնաւորութիւն մը չէ։ Ամերիկուհի մըն է այս արտակարգօրէն բեղմնաւոր կինը, որ ինը անգամ ծննդաբերութեամբ քսանեօթ զաւակ ունեցած է։ Եւ զարմանալի բան, այդ զաւակներէն, մանչ եւ աղջիկ, ո՛չ մէկը մեռած է եւ ամենէն մեծը տասնըմէկ տարեկանին մէջ կը գտնուի։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ. — Պ. Պ. բաժնետէրերուն կը ծանուցուի թէ կանոնագրին 29րդ յօդուածին համեմատ, բաժնետէրերու Ընդհ. Ժողովը տեղի պիտի ունենայ 1905 յունիս 28ին (Ն. Տ.), չորեքշաբթի, Լոնտոնի մէջ, Վինչեսթըր Հաուզ, Օլտ Պրոտ Սթրիթ, կէս օրէն վերջ ժամ 1ին, Ժողովը ունկնդրելէ ետքը մատակարարին տեղեկագրին եւ առնելէ ետքը 1904 դեկտ. 31ին վերջացող տարեշրջանի հաշիւները, պիտի որոշէ շահաբաժինը, եւ ընդհ. մատակարարութեան ելլող անդամներուն տեղ նորեր պիտի անուանէ։ Կանոնագրին 27րդ յօդուածին համաձայն, ժողովին մասնակցելու իրաւունք ունին այն բաժնետէրերը, որոնք առնուազն 30 բաժնեթուղթ ունենալով, զանոնք յանձնած են Կ. Պոլիս Օսմ. Պանքային կեդրոնատեղին, կամ արտասահմանի մասնաճիւղերուն կամ գործակալութեանց (Լոնտոնի մէջ Թրոկմորթըն Սթրիթ, 26), Ժողովին գումարման թուականէն առնուազն 10 օր առաջ։

Կ. Պոլիս, 31 մայիս 1905

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Սամուէլ Տառիճեան պաշտօնակալ ծերակոյտ Ռէժիին ընդհանուր վարչութեան Թուրքերէն Թղթակցութեանց եւ Թարգմանութեան դիւանին պաշտօնեաներէն Իսահակեան էֆ.ի։

—Գաղատիոյ նահանգին մեքթուպճի անուանուեցաւ Վանայ նահանգին մեքթուպճի Թահիր պէյ, որուն յաջորդը ներքին գործոց նախարարութեան Թղթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Ճեմալ պէյ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ.— Տարածուեցաւ թէ Թուրքիոյ եւ Աւստրիոյ միջեւ առեւտրական նոր դաշնագրութիւն մը կնքելու համար բանակցութեանց ձեռնարկուած է, սակայն Լ. Հէրալտ կը ծանուցանէ թէ այդ բանակցութիւնները առ-կաւին սկսած չեն։

ԿԱՅՍ. ՆԵՐՈՒՄ.— Կայս. Իրատէ մը ներում շնորհեց Վանեցի Զաքարի որ հրձիգութեան համար մշտնջենական տաժանակիր աքսորութեան դատապարտուած ըլլալով, Ատանայի նահանգին մէջ Բոտրումի բանտը կը գտնուէր։ Զաքար իր հիւանդագին վիճակին համար արժանացաւ կայս. ներումին։ Կայս. այդ Իրատէն գործադրուեցաւ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանը որ Պէյօթէնճէ գացած էր, երէկ Պէրլին ուղեւորեր է։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ դեսպանը որ Վիէննա գացած էր արձակուրդով, այսօր Կ. Պոլիս կը դառնայ Արեւելեան ճեպընթացով։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԳԻԾ.— Ելեկտրական թրամուէյի տնտեսներէն Ճեմիլ փաշա ձեռնհաս պաշտօնարանէն խնդրեց՝ Սկիւտար, Գատըգիւղ եւ Հայտար փաշայի կողմերը թրամուէյի գիծ հաստատելու համար, յայտարարելով որ պատրաստ է նոյն հարիւր հազար ֆ. տալ Հիճազի երկաթուղիին շինութեանց ծախսին համար։ Զեմպաց պաշտօնարանը նկատողութեան առած է այդ ծրագիրը։

ՆԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ նաւային վերջին ճակատամարտին հետեւանքին վրայ Սաքզանի մէջ ճաբոնական արժեթուղթերուն գինը վրայ դրաւ, երեք օրուան մէջ ութսուներեքէն ութսունըհօթը փ.ի բարձրանալով։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Եէնիճէէն կը հեռագրեն թէ մայիս 17ի երեկոյեան օրը Ճէրնօմիքա գիւղէն մօտ ընդհարում մը կատարուեր է կայս. զինուորներու եւ պալկար աւազակներու խումբի մը միջեւ։ Տասը աւազակներ, հրամանատարնին Նաւմոն ալ միասին սպաննուեր են։

ԲԱՐԹ-ԲՈՍԹԱԼՆԵՐԸ.— Թղթատարական վերատեսչութիւնը նկատելով որ կանոնագրին տրամադրութեան հակառակ քարթ-բոսթալներ կը յանձնուին նամակատուններու, որով վար կը դրուին, կը ծանուցանէ թէ քարթ-բոսթալները պէտք չէ պարկեշտութեան եւ բարեկրթութեան անհամաձայնութեան եւ ուրիշ անձին արժանապատուութեանը դպչող պարունակութիւն մը ունենան. նաեւ պաշտօնարաններու եւ կառավարական պաշտօնեաներու եւ պաշտօնական գործառնութեանց վերաբերեալ դիմումներ պարունակեն, վասն զի տառնք դրոշմաթղթի ենթակայ են. միանգամայն նուիրական հաստատութեանց նկարներ եւ լկիրշ պատկերներ պարունակող քարթ-բոսթալներն ալ չեն ընդունուիր։ Այդ կարգի բոլոր քարթ-բոսթալները նամակատուններու մէջ վար պիտի դրուին։

ՇՔՈՏՐԱՅԻ մէջ արհեստագործական վարժարան մը պիտի հաստատուի խելամ ու ոչ-խելամ տղոց համար։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ 51 եւ 52 թիւ նոր շոգենաւերուն փորձերը այսօր պիտի կատարուին։

ԿԱՌԱՊԱՆ ՎԻՃԷՆԻ ԴԱՏԸ.— Վճռաբեկ ատեանը վաւերացուց եղեռնադատ ատեանին վճիռը՝ Սահիմ Դաղանճեանի նկատմամբ, որով այս վերջինը դատապարտուած է երեք տարուան տաժանակիր աքսորութեան եւ կոլոտմներէն գանձած վարձքերուն հատուցմանց։

ԺԱՆՏԱԽՏ.— Մայիս 17ին Թաւրի մէջ, Վերին Եգիպտոս, ժանտախտէ մէկ դէպք եւ մէկ մահ պատահեր են։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվը վաղը կը մեկնի Կ. Պոլսէն՝ Եւրոպայի ջերմուկները երթալու համար։

ՅՈՒՆԱՑ պատրիարքական փոխանորդը Տրապիզոնի մետրապոլիտը պիտի կարգուի եւ անոր պիտի յաջորդէ Սինոդին երկրորդ քարտուղար Տ. Բիբերոս. նաեւ քանի մը մետրապոլիտներ ալ պիտի փոխուին։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ բնակող Տիկին Բոռթանճէն Սալվակօ եւ իր որդիները որոշեր են տասնըչորս հազար ոսկի նուիրել՝ Աղեքսանդրիոյ մէջ յոյն տղոց յատուկ արհեստագործական վարժարան մը հիմնելու համար։

ԱՄԱՍԻՈՅ գաւառին Հավզա եւ Կիւմիւշ Հաճիքէօյ գաւառակներու երկրագործներուն վճռուած հազար դրամի փոխառութիւն մը պիտի ըլլայ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ծովեզերը, Գալաթա Սէրէ, նոր շինուող քարափին լաստակերպը, երէկ, փլաւ քարերուն ծանրութենէն։ Վրան գտնուող բոլոր գործաւորները ծովը ինկան, սակայն ամէնքն ալ ազատուեցան։ Միայն Մեհմէտ անուն գործաւոր մը գլուխէն վիրաւորուեցաւ։

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Երէկ գիշեր, ժամ 7ին, հրդեհ ծագեցաւ Սկիւտար, Տօղ Համամը։ Տէլիրմէն փողոց, նպարավաճառի քարուկիր խանութը մը եւ այրեցաւ քովը գտնուած գինեվաճառի մը։ Նպարավաճառին խանութը հարիւր քսան անգլիական ոսկիի ապահովագրուած էր։

LES "THURMER,, PIANOS. գեղեցիկ միւս դաշնակներէն, նոյն ինքն գործարանատէրին կողմէ երաշխաւորուած, Ֆէրտինանտ Թիւրմէրի կողմէ կը ծախուին Բերա, Մեծ Փողոց, Աղնաւուր Անել փողոցը, Թիւ 18, կէս պայծառ դաշնակ մը, նման Տիկին Ա. Գլըքի ունեցածին, որ շատ գոհ է անկէ, վաճառատան մէջ կը գտնուի։ 1-20

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խառն Ժողովը գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խաչհերդարանը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։ Ներկայ էին Կրօն. Ժողովէն Տ. Գրիգորիս Արքեպս., Տ. Գաբրիէլ Եպ. եւ Սեթեան եւ Սանթալճեան աւագ քահանաները. իսկ Քաղ. Ժողովէն՝ Տիգրան Եսայեան, Գրիգոր Խըտըրեան, Տիգրան Տէր-Ներսէսեան, Միհրան Սեթեան, Սարգիս Տէմիրճիպաշեան եւ Մկրտիչ Ատամեան էֆ.ները։ Ժողովը զբաղեցաւ յարաբերական խնդիրներով։— Ս. Նախագահը Ժողովին հաղորդեց Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան մէկ յայտագիրը, որով արտօնութիւն խնդրած էր Հիւանդանոցի շէնքին երրորդ թեւը կառուցանելու, եւ ներկայից նաեւ շէնքին յատակագիծը որ ենթարկուելով ձեռնհաս անձերու քննութեան, ընդունելի համարուած էր։ Ժողովը հաւանեցաւ ներկայացեալ առաջարկութեան, եւ ընդունելով յատակագիծը՝ արտօնեց շէնքին կառուցումը, վստահութիւն յայտնելով որ ինչպէս խոստացուած էր, այդ շինութենէն պարտուց բեռ մը չպիտի թողուի. եւ որպէս միանգամայն որ կարեւոր կարգադրութիւնք առնել ուշադրութեան կերպով որ կարելի ըլլայ Հիւանդանոցի այս նոր բաժնին մէջ վճարող հիւանդներ ընդունելու։— Ժողովը իմանալով Երուսաղէմի վանուց նախորդ Ելմտից Տեսուչ Տ. Ղեւոնդ Վ.ին ժամանումը ի Պոլիս եւ նկատողութեան առնելով Երուսաղէմի Ամեն. Ս. Պատրիարքին պաշտօնագիրը, որոշեց Ն. Սրբազնութեան կարգադրութեան համաձայն հրաւիրել Տ. Ղեւոնդ Վ.ը, ըստ իր յանձնառութեան ներկայացնել Վանքին ելմտական եւ կալուածական հաշիւները։ Ժողովը պէտք դատեց նաեւ որ վանուց վարչական գործերը վարելու համար զէթ առժամեայ Տնօրէն Ժողով մը կազմուի, վանական անդամներէն ելքն եւ մեւգքը պիտանեօքն մը առնման եւ ըստ այնմ անոր ունենալ մասնակցութիւնը, եւ որպէս այս կէտերը Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքին ուշադրութեան յանձնել՝ պարտ եւ պատշաճ ի գործ դրուելու համար։— Գահիրէէ Գաւառ. Ժողովը Աղեքսանդրիոյ Թաղ. Խորհուրդին հետ տեղեկագրած էր առաջնորդական ընտրութեան արդիւնքը, որմէ Ժողովը հասու եղաւ թէ Տ. Մկրտիչ Վ. Աղաւնունի քուէից բացարձակ առաւելութեամբ առաջնորդ ընտրուած է Եգիպտոսի։ Ժողովը օրինաւոր գտնելով կատարուած ընտրութիւնը, հաստատեց զայն։ Նոյնպէս հաստատեց Գահիրէէ Գաւառ. Վարչութեան Կրօն. եւ Քաղ. Ժողովոց նորոգ ընտրութիւնը որ տեղեկագրուած էր։— Կարնոյ եւ Շապին Գարահիսարի Գաւառ. Ժողովոց տեղեկագրերուն վրայ եւ ըստ բաղձանաց Վիճակայնոց՝ արտօնեցաւ Կարնոյ Առաջնորդ Տ. Զաւէն Ծ. Վ.ի եւ Շապին Գարահիսարի առաջնորդ Տ. Սմբատ Ծ. Վ.ի վկայագիր յանձնել, առանձնելու համար եպիսկոպոսութեան աստիճան։— Ժողովը ուշադրութեան առնելով վարժարանաց արտօնագիրներու խնդրոյն նկատմամբ դիւանական յանձնախումբին մատուցած տեղեկագիրը, ընդունեց եղած առաջարկութիւնը եւ որոշեց գործադրութիւնը՝ ըստ եզրակացութեան տեղեկագրի։

—Ս. Պատրիարքը աղէ օր անգլիական դեսպանատունը երթալով այցելեց դեսպան Սըր Ն. Օ'Քոնորի։

—Խառն Ժողովին որոշման համաձայն, երէկ իրիկուն Ս. Պատրիարքը նամակ մը գրելով Տ. Ղեւոնդ Վ. Մուքաւաճեանի յանձնարարեց որ Աթոռին ելմտական եւ կալուածական հաշիւները պատրաստելով ներկայացնէ Ժողովոյ յառաջիկայ նիստին։

—Պատրիարքարանի գործակատար Աբրէ Էֆ. Ֆէնէեան երէկ ի դիմաց Ս. Պատրիարքին այցելութիւն տալով արդարադատութեան նոր նախարար Աւնի Բէյ Էֆ.ի, շնորհաւորեց անոր պաշտօնը։

—Ղալաթիոյ բնակիչներէն աղքատ այրի կին մը հիւանդանալով, մանչ եւ աղջիկ երկու անչափահաս զաւակներով խեղճ վիճակի մը մատնուած էր։ Տանտիրուհին, Իտալացի մը, բաւական օգնած է եւ այլ տանաց, վերջերս նկատելով որ ուրիշ կինն հոգեվարք էր մայրը՝ իր աղջիկ զաւակը յանձնել իրենց, երդնելի սպասուհիներու մէջ պատսպարութիւն ընելու եւ մայրը օրապահիկ մը հոգալու, խղճմտանքը եւ բարեր այդ երկու փոքրիկները յանձներ է Ղալաթիոյ եկեղեցիին խնամակալութեան, խնդրելով որ զէթ աղջիկը պատսպարուի՝ անբարոյականութեան չվարժուելու համար։ Այդ փոքրիկները երէկ ներկայացուեցան Ս. Պատրիարքին՝ որ խոստացաւ զանոնք Ազգ. Հիւանդանոցի մէջ պատսպարել տալ։

—Զարանիճաւէն կը գրեն մեզ.— «Նըրան չունեցանք խստաշունչ ձմեռը, հողին հոգ ողջոյն հասարակութեան օգնեց թողուց. փառք Աստուծոյ պայծառ արեւոտ առաջուկ օրերը կ'ողջունէինք։ Սակայն Աւագ Երկուշաբթիէն յետոյ անձրեւը սկսաւ տեղալ առատօրէն, ողողելով փողոցները եւ անտառներու հիմքերուն սպառնալով. արդէն շատ շէնքեր տապալեցան, բնակարաններ բոլորովին ողողուեցան ջուրերէն. իսկ առուներէն թափած կաթիլներ եւս գրեթէ ամբողջ բնակչութիւնը կը ստիպէին գիշեր ցերեկ անքուն մնալ։ Բայց եւ այնպէս կեկին հոծոյք կը պատճառէին հանրութեան, որովհետեւ աւերիչ առատութիւնը կը զուլէին։ Ամբողջ Զարանիճաւէն արհեստաւոր դասակարգը Ս. Զատիկէն յետոյ հրաժեշտ կու տար դէպի հեռու եւ մօտիկ վայրերը պանդխտանալու՝ մինչեւ աշուն, իրենց չարաչար աշխատութեամբ ձմրան միջոցին վաստակածներէն փոխ առած պարտքերը վճարելու յուսալից ակնկալութեամբ։ Սակայն ճամբաներու լճացած վիճակէն վախնալով՝ ցարդ կը դժկամին ճամբայ ելլելու։ Որքան որ տարին առաջ կը զարգանայ, տակաւին արմտիք օրէ օր կը թանկանան եւ հնագոյն արտածութիւնները կը բազմանան. այս իսկ պատճառաւ օրէ օր դժուար կերպով կ'ապրինք. հացագործներու հացերն ալ խիստ անմաքուր կը պատրաստուին։ Որքան որ օդերը խառնակ, սակայն Աւագ Հօր ներկայութիւնը հրապոյր մը դարձած էր տեղւոյ Հայերուն, որոնք խումբ խումբ կը դիմէին կեդրոնի մայր եկեղեցին, ներկայ ըլլալու Տ. Կարին Վ.ի նախագահութեամբ կատարուած եկեղեցական հանդէսներուն։ Այս երկու Զատիկ է որ Զարանիճաւցին կը վայլէ պարտաճանաչ եկեղեցականի մը ներկայութիւնը, որպէս է Տ. Կարին վարդապետ։»

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Երէկ հանգուցեալ Ցովհաննէս էֆ. Լեփէճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 120 ղրշ. նուիրած է Հիւանդանոցին Գարեգին էֆ. Աճեմեան։

—Հանգուցեալ Օր. Սաթենիկ Անասեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 54 ղրշ. նուիրած է Հիւանդանոցին Տիկին Մեծնիսէ Թիւլեան։

(Հոգաբարձութիւն)

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՆԱՒԱՅԻՆ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԿՆԱՆԱՏԵՍ ՎԿԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, 31 մայիս.—Շանկհայէն թղթակիցը կը հեռագրէ Մորնինկ Բոսթի.— «Երեք փոխադրանաւեր, Գորեա եւ Սուիրէ, երեկ Վու-Զունկ ժամանեցին Զուշիմայէն։ Սուիրէի նաւաստիները կը պատմեն թէ իրենց նաւը շարժ լռութեան ըլլալով Զուշիմայի ջուրերէն, ներկայ գտնուեր են ռուսական եւ ճապոնական մարտանաւերուն միջեւ կատարուած ճակատամարտին, որ նոյն օրուան առաւօտ սկսեր է։ Տեսեր են ռուսական Օսլիապիա եւ Նիքոլա Ա. զրահաւորներուն ընկղմիլը, հաւանօրէն ականներու կամ ճապոնական ընդծովեայ լողնաւերու կողմէ գործուած վնասներու հետեւանքով։ Տեսեր են նաեւ ճապոնական մարտանաւ մը որ այրեր եւ ընկղմեր է։ Գորեայի նաւաստիներն ալ կ'ըսեն թէ նաւային ճակատամարտին առաջին ժամուն ճապոնական երեք մարտանաւեր ընկղմեր են եւ թէ մինչեւ իրիկուն ճապոնական ութ նաւեր ընկղմած էին։»

—Մորնինկ Բոսթի ուղղուած հեռագիրը կը յայտնէ թէ Շանկհայի ռուսական հիւպատոսը կը հերքէ որ Սուիրէ փոխադրանաւը ներկայ գտնուած ըլլայ ճակատամարտին՝ Զուշիմայի նեղուցին մէջ։

—Թոքիոյէն սա հեռագիրը ուղղուած է Տէյլի Մէյլի.

«Երբ Կնիազ-Սուվարով զրահաւորը կ'ընկղմէր, Ռոժեստվէնսքի ծովակալը յաջողեցաւ ազատիլ եւ գնաց իր նաւատորմին պատկանող ուրիշ նաւի մը մէջ, բայց այսօր, 30 մայիս, գերի բռնուեցաւ [illegible]։ Ռոժեստվէնսքի ծովակալը ծանրապէս վիրաւորուած է թեւէն։»

—Թոքիոյէն սա հեռագիրը կ'ուղղեն Տէյլի Թելէկրաֆի.

«Ռոժեստվէնսքի ծովակալը որ ճակատամարտին առեն աչքէն ծանրապէս վիրաւորուած էր, այսօր, 30 մայիս, անձնատուր եղաւ։»

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Վլատիվոսթոքէն կը հեռագրեն ռուս գործակալութեան.

«Պրավէի ռուսական թորփիլանաւը ժամանեց Օսլիապիա զրահաւորէն չորս սպաներով եւ 197 նաւաստիներով։»

—Ռուս մայիս 30 թուականով սա հեռագիրը առաքուած է Վլատիվոսթոքէն։

«Ռուսական Կրոզնի թորփիլանաւը, այսօր, կէսօրէն առաջ, հոս ժամանեց։ Հրամանատարը, վիրաւորուած, կ'ըսէ թէ ճապոնական թորփիլանաւ մը իր նաւը հալածեր է եւ թէ մէկ քանի ժամուան ճակատամարտէ մը ետքը ընկղմեր է ճապոնական թորփիլանաւը։ Կրոզնի վնասուած չէ, այլ մը եւ երեք նաւաստի մեռած են։»

—Վլատիվոսթոքէն ռուս գործակալութեան ուղղուած երկրորդ հեռագիր մը կը հերքէ Կրոմպոյ մարտանաւուն ընկղմիլը եւ կը ծանուցանէ Կրոզնաաբեկին թորփիլանաւին Վլատիվոսթոք ժամանումը։

ԹՈՔԻՕ.—Ռոժեստվէնսքի ծովակալը Սասէպոյի (Ճափոն) նաւային հիւանդանոցը ժամանեց։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Ռիւթէր կը ծանուցանէ թէ Թոքիոյէն Մ. Նաքամուռա արտաքին գործոց պաշտօնարանը ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ որ Ռոժեստվէնսքի Կնիազ-Սուվարովի մէջ ռումբի կտոր մը վիրաւորուեր է, ինչ որ վիրաբուժական անմիջական գործողութիւն մը անհրաժեշտ կ'ընծայէ։ Ծովակալին վիճակը ծանր է, բայց յուսահատական չէ։

ԹՈՔԻՕ.—(Պաշտօնական).—Թոկօ ծովակալը կը տեղեկագրէ.

«Մինչեւ հիմա հաստատուած ռուսական կորուստները հետեւեալներն են.— Ընկղմած.—Վեց զրահաւոր՝ Կնիազ-Սուվարով, Նիքոլա Ա., Պորոտինօ, Օսլիապիա, Սիսոյի-Վելիքի, և Նաւարին։ Երեք զրահաւոր-յածաւորներ՝ Ամիրալ-Նախիմով, Տմիտրի-Տոնսքոյ և Վլատիմիր-Մոնոմախ։ Երկու յածաւոր՝ Սվիէթլանա եւ Օրորա (Այս վերջինս ընկղմած ըլլալը յայտնի չէ)։ Եզերապահ Ամիրալ-Ուշաքով, Կամչաթքա եւ Իրթիշ փոխադրանաւերը եւ երեք թորփիլանաւ։ Գրաւուած.—Օրէլ եւ Նիքոլա Ա. զրահաւորները։ Աբրաքսին եւ Ամիրալ-Սէնեավին եզերապահները եւ Պետովի թորփիլանաւը։

Թոկօ ծովակալը կը յորէ թէ մինչեւ հիմա տեղեկութիւն չունի թէ ինչ վնաս կրած է ճապոնական նաւատորմը եւ թէ այն իրողութիւնը որով ճապոնական բոլոր մարտանաւերը կը շարունակեն մասնակցիլ գործողութեանց, ցոյց կու տայ որ ծանր վնաս մը կրած չեն։ Թոկօ ծովակալը ճապոնական նաւաստիներու կորուստին նկատմամբ ալ ճիշդ տեղեկութիւն չունի, միայն սա գիտէ թէ առաջին նաւարամբին չորս հարիւրէ աւելի նաւաստի կորսնցուցած եւ Միքազա ծովակալն ալ թեթեւապէս վիրաւորուած է։»

ԹՈՔԻՕ.— Ռիւթէր հետեւեալը կը ծանուցանէ.— Ճապոնի ծովային նախարարութիւնը պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ ճապոնները, Զուշիմայի նաւային ճակատամարտին մէջ, երեք թորփիլանաւ միայն կորսնցուցած են։ (Այս լուրը կը հերքէ նախապէս արուած այն տեղեկութիւնը թէ ճապոնները կորսնցուցած ըլլան իրենց ամբողջ թորփիլանաւերը)։

—Ռիւթէր կը ծանուցանէ նաեւ թէ ճապոնի ծովային նախարարութիւնը ջերմագին շնորհաւորութիւններ ուղղեր է Թոկօ ծովակալին, տարած փայլուն յաղթանակին եւ մանաւանդ Ռոժեստվէնսքի ծովակալը գերի բռնելուն համար։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ. — Ռուս գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Ալեքսիէֆ ծովակալը երէկ Զարսքոյէ-Սէլօ գացեր է՝ Նիքոլա կայսեր մօտ։

—Վլատիմիր մեծ դուքսը, որ քրոնիկ հիւանդութիւն մը ունի, նորէն հիւանդացաւ։

—Միքայէլ Ալեքսանտրովիչ մեծ դուքսը Պէրլին պիտի երթայ, Զարին կողմէ ներկայ գտնուելու Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին ամուսնութեան հանդէսին։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Պալթիքի նաւատորմին նկատմամբ հետզհետէ առնուած տարաբաղդաբեր լուրերը խորին տպաւորութիւն պատճառեցին Բետերսպուրկի մէջ։ Սուգը ընդհանուր է եւ լռիկ. հանրային ոգին ձեւ մը կ'առնու։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թոքիոյէն բացարձակապէս կը հերքեն այն լուրը թէ ճապոնական երկու զրահաւորներ ընկղմած ըլլան։

—Միքատոն, հեռագիր մը ուղղելով Թոկօ ծովակալին, իր հիացումը յայտնեց, ծանուցանելով որ ծովակալը երբ Թոքիօ դառնայ, իր արձանը կանգնուած պիտի տեսնէ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՎԻԷՆՆԱ, 1 յունիս.— Ճաբոնները զարմանք կը յայտնեն Ռոժեստվէնսքի ծովակալին անխոհեմութեանը համար որ ցերեկ առեն, պայծառ օդով մը եւ առգամական կատարեալ կարգով նեղուցը մտած ատեն զգուշական միջոցներ ձեռք չառաւ։ Մասնագէտները կը քննադատեն Ռոժեստվէնսքիի արարքը, զոր անխոհեմ կը գտնեն եւ արդիւնք ինքնահաւանութեան մը։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Զինուորական մեծ խորհուրդ մը, Զարին նախագահութեամբ, որոշեց ամբողջ ճշմարտութիւնը հաղորդել լրագիրներուն։ Հաշտութեան վրայ խորհրդակցութիւն կատարուած պահուն, Նիքոլա կայսրը յայտարարեց թէ բնաւ հաշտութեան պիտի չհամաձայնի մինչեւ որ Ռուսիա մէկ զինուոր մը եւ նաւ մը ունենայ։

ԲԱՐԻԶ.—Բետերսպուրկէն ուղղուած հեռագիր մը ասպէս կը բացատրէ ռուսական նաւատորմին պարտութիւնը.— «Ռոժեստվէնսքի ծովակալը, թնդանօթի առաջին հարուածէն վիրաւորուած, ինքզինքը կորսնցուց եւ թորփիլանաւի մը մէջ առնուեցաւ։ Ռուսական մարտանաւերը, յանկարծ զրկուած հրամանատարէն, կարգերու խանգարում մը ունեցան։ Ճաբոնները կրցան օգտուիլ այդ պարագայէն, զանոնք առգամական անկարգ դիրքի մը մէջ դնելու համար։»

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— (Պաշտօնական). — Ռուսիոյ նաւային պաշտօնատար պաշտօնակալը կը հերքէ անգլիական գործակալութեան մը կողմէ հաղորդուած այն լուրը թէ Վլատիվոսթոքի Կրոմպոյ յածաւորը ընկղմած ըլլայ։ Սպայակոյտը կը յորէ թէ նոյն յածաւորը ճակատամարտին չէ մասնակցած եւ Վլատիվոսթոքի նաւահանգիստը կը գտնուի անվնաս։

—Նոր իրողութեանց մասին պաշտօնական տեղեկութիւն չհասնելուն համար մասնաւոր աղբիւրներէ հակասական լուրեր կը տրուին։ Նոր զրոյցի մը նայելով կը հերքուի երէկուան այն լուրը թէ Ռոժեստվէնսքի Վլատիվոսթոք ժամանած ըլլայ։ Այդ զրոյցին նայելով, Ռոժեստվէնսքիի ինչ ըլլալը բնաւ յայտնի չէ։ Վլատիվոսթոք ժամանողը Պուինի թորփիլանաւին հրամանատարն է՝ Կրոզնի թորփիլանաւով. նաեւ 4 սպայ եւ 117 նաւաստի Օսլիապիա զրահաւորէն ազատուած։ Պուինի թորփիլանաւը ընկղմեր է։ Բոլոր այս լուրերը հաստատուած չեն։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերուան Հեռագիրներուն մէջ։)

ԲԱՐԻԶ.— Առաւօտ ծագած անձրեւաբեր փոթորիկ մը պատճառ եղաւ փակելու Սպանիոյ Թագաւորին համար Ֆրանսայի մէջ կատարուող ընդունելութեանց ծրագիրը։ Սպանիոյ դեսպանատան մէջ ճաշ մը տրուեցաւ ի պատիւ Ալֆոնս Թագաւորին, որ յետոյ Բարիզի սպանիական գաղթականութիւնը ընդունեց։ Կէսօրէն ետքը օդը բացուելով, Թագաւորը ներկայ գտնուեցաւ Օբերա Թատրոնին ներկայացման։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին ատենապետ Պ. Ուիլեամ Քորթ Կալլի հրաժարեցաւ։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Իննոսենտ մետրապոլիտը հրաժարեր է։

ՊԷՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ կայսրը Սեւ Արծիւի պատուանշանը տուաւ Սեւ Լերան իշխանին։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել իր յաճախորդներուն թէ Տնօրէնութեան գրասենեակները, յառաջիկայ յուլիս 1|14էն սկսեալ, պիտի փոխադրուին Նազլը խան, Ղալաթիա, Բէրչէնպէ Բազար, Վօյվօտա փողոց, Թիւ 14։ 14—24

ԼԱ ՍԷԶՕՆ

ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Բերա, մեծ փողոց, բասաժ Բանայեա
Թիւ 7

Այս վաճառատան մէջ կարելի է վստահօրէն գտնել լաւ եւ չափաւոր գինով ապրանքներ։

Ինչո՞ւ համար Լա Սէզօն վաճառատունը աղէկ տեսակէ ու չափաւոր գին ունեցող ապրանքներ կը ծախէ։ Ասոր պատասխանը պարզ է եւ ստուգ.

1. Վաճառատունը կանխիկ կը գնէ իր ապրանքները եւ բան մը չի պարտիր մէկուն, որով լաւ ապրանք ձեռք կը ձգէ։
2. Լա Սէզօն շատ ծախելու համար համեստ շահով մը կը գոհանայ։

Հետեւաբար Լա Սէզօն վաճառատան յաճախորդները կրնան ապահով ըլլալ թէ լաւ տեսակէ ու չափաւոր գնով ապրանքներ պիտի գնեն։ 9—36

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Հանր. Պարտքի վարչութիւն նուազաճուրդի կը դնէ հինգ հարիւր տոննոյ մեծ շէնքի վառելափայտի հայթայթումը։ Այս փայտը պէտք է որ վարչութեան կողմէ ցոյց տրուած նմոյշին համաձայն ըլլայ, եւ առանց ծախքի յանձնուի։

Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութեան.	Չէքի
Կեդրոնատեղիին՝	30
Զինուորնին՝	30
Դաւուտ-Փաշայի մթերանոցներուն՝	200
Դրսնաթուլթի ապարանին՝	250

Առժամեայ նուազաճուրդը տեղի պիտի ունենայ 1905 յունիս 28|10ին շաբաթ օրը, կէսօրէն երկու ժամ առաջ մինչեւ կէսօրէն երեք ժամ ետքը։

Վերջնական նուազաճուրդը տեղի պիտի ունենայ տասնուազը 3% գեղչով մը՝ առժամեայ նուազաճուրդին փակուելէն ետքը մինչեւ յաջորդական երեք օրերու միջոցին։

Երրորդ օրը՝ դիմումները պիտի ընդունուին մինչեւ կէս օրէն ետքը ժամը 3։

Անոնք որ կ'ուզեն մասնակցիլ նուազաճուրդին, պարտաւոր են սա է երաշխաւորութիւն ըլլալիք հայթայթման 10% դրամական գումար մը ի պահ դնել Վարչութեան կեդր. սնտուկը։

Յանձնարարութեանց տետրակը այսօրուընէ սկսեալ տրամադրութեանը տակ դրուած է հասարակութեան. որ կրնայ տեղեկութիւն առնել անոր մասին՝ մատակարարութեանց ճիւղի գրասենեակէն, կէսօրէն երկու ժամ առաջ մինչեւ կէսօրէն երեք ժամ ետքը։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

9|22 Մայիս 1205/1321 4—15

PHOENIX ASSURANCE L Co.
"ՖԻՆԻՔՍ"

ESTABLISHED 1782

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ
Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ ամէն հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ եւ վնասուց մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի եւ կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ եւ շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է.

ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՑ։ Ցարդ վճարած է աւելի քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդհ. գործակալ Պոլսոյ եւ գաւառաց։ Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Վիքալիս խան, Պանք Օրմանի քով Ղալաթիա։

Փոխ գործակալք ի Պոլիս

ՌՈՒԲ. ԱԲԻԿԵԱՆ — ԺԻՎԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ
Էմին պէյ խան — Ֆնտըքլեան խան
45 — Զէնիչ բեռնէրու
35—50 — Ա. ԷՆՔՍԷՐՃԵԱՆ

ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

212ՐԴ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ — 31 ՄԱՅԻՍ 1905

Նումերօ	Ֆրանք	Նումերօ	Ֆրանք	Նումերօ	Ֆրանք	Նումերօ	Ֆրանք
120289	300000	601908	1250	307647	1000	1212349	1000
374146	25000	708500	»	452280	»	1289575	»
790637	10000	935000	»	602260	»	1366758	»
1424203	»	1023078	»	614083	»	1399789	»
118529	2000	1028277	»	618452	»	1615364	»
1059087	»	1060353	»	621447	»	1697310	»
1166440	»	1212347	»	673313	»	1711815	»
1296157	»	1309639	»	675347	»	1736311	»
1391527	»	1805994	»	870745	»	1786730	»
1921496	»	99101	1000	912397	»	1793181	»
87459	1250	158202	»	1065341	»	1845728	»
255523	»	271737	»	1085107	»		
581594	»	286310	»	1123843	»		

850 ԱՄՈՐԹԻ ՇԱՀՈՂ ԹԻՒԵՐ

9676—	80	424196—	200	786941—	5	1059086—	90	1459561—	5
54831—	5	425676—	80	790636—	40	1060351—	5	1467386—	90
86746—	50	438806—	10	794461—	5	1065342—	5	1484871—	5
87456—	60	452276—	80	810446—	50	1085106—	10	1491011—	5
90196—	200	455486—	90	816286—	90	1096116—	20	1526096—	100
99102—	5	461661—	5	817206—	10	1108816—	20	1543436—	40
101576—	80	466091—	5	826176—	80	1123841—	5	1551331—	5
118526—	30	466391—	5	829576—	80	1144311—	5	1561016—	20
120286—	90	471431—	5	838241—	5	1149791—	5	1566461—	5
126841—	5	532621—	5	841206—	10	1166436—	40	1590771—	5
131766—	70	534881—	5	842441—	5	1196361—	5	1598941—	5
136521—	5	536001—	5	846166—	70	1212346—	50	1615361—	5
155126—	30	547561—	5	849951—	5	1214436—	40	1616886—	90
157301—	5	581591—	5	860461—	5	1228091—	5	1627531—	5
158201—	5	596796—	800	870741—	5	1231376—	80	1661791—	5
166131—	5	601906—	10	882461—	5	1251601—	5	1693726—	30
183571—	5	602256—	60	883101—	5	1281731—	5	1697306—	10
226461—	5	612176—	80	883236—	40	1289571—	5	1711811—	5
240601—	5	613061—	5	892796—	800	1291536—	40	1736312—	5
255521—	5	614081—	5	897921—	5	1296156—	60	1740971—	5
261041—	5	618166—	70	901386—	90	1309636—	40	1748641—	5
271736—	40	618451—	5	907471—	5	1449821—	5	1786726—	30
286306—	10	621446—	50	912396—	400	1362221—	5	1787976—	80
288761—	5	644606—	10	915141—	5	1365316—	20	1788936—	40
295841—	5	668386—	90	932796—	800	1366756—	60	1793182—	5
302846—	50	673311—	5	934996—	99	1379036—	40	1805991—	5
307551—	5	674231—	5	941746—	50	1388901—	5	1812611—	5
307646—	50	675346—	50	978156—	60	1391526—	30	1841481—	5
311651—	5	685336—	40	1014246—	50	1391536—	40	1842531—	5
319191—	5	693901—	5	1017461—	5	1392031—	5	1845726—	30
333291—	5	708496—	500	1023076—	80	1399786—	90	1891491—	5
354391—	5	712146—	50	1028276—	80	1409631—	5	1907101—	5
355721—	5	713216—	20	1032016—	20	1424201—	5	1908641—	5
359216—	20	715186—	90	1035881—	5	1431206—	10	1921497—	500
374147—	50	716126—	30	1037981—	5	1439696—	700	1954556—	60
420801—	5	753511—	5	1048121	—5	1451551—	5	1972346—	50

ԿԱԹԻԼՆԵՐԸ ՃՇՄԱՐԻՏ

ՊՌԱՎԷԻ ԵՐԿԱԹԻ

FER BRAVAIS

ամէնէն ազդու դեղն են

ընդդէմ ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԵԱՆ, ՔԼՕՐՕԶԻ-ՔՈՒՆԱՑՈՒԹԵԱՆ, ՈՒԺԱՍՊԱՌՈՒԹԵԱՆ, ՏԿԱՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ եւ այլն։

Առանց հոտի, առանց անախորժ համի, Պռավէի Երկաթը կը յանձնարարուի աշխարհիս բոլոր բժիշկներուն կողմէ։

Պնդութիւն չի պատճառեր. Ակռաները չի սեւցներ. Քիչ ատենէն ՍՈՂՋՈՒԹԻՒՆ–ԿՈՐՈՎ – ՈՅԺ – ԴԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆ կու տայ։

Կը գտնուի բոլոր դեղարանները եւ դեղօրէից վաճառատունները։

Լոֆաւէթ փողոց թիւ 130

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ 24.080,000 տրախմի

ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐՈՎ, ԵՒ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐՈՎ,

Վարչական խորհուրդը կազմուած է սապէս.—Պ. Է. Տրէօ՝ պատուակալ նախագահ, Պ. Ժան Բէսմազօղլու՝ նախագահ, Պ. Էթիէն Ֆրանկիասիս՝ փոխ-նախագահ, իսկ Պ.Պ. Ժ. Պօրասի, Եորտանօբուլօ, Մածաս, Է. Էմպրիքօս, Ա. Լամպրինուտի, Լ. Զարիֆի՝ անդամ։

Կեդրոնական տնօրէնութիւնը կը գտնուի Աթէնք, Սօֆոկլ փողոց, թիւ 6։ Մասնաճիւղեր ունի Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Կ. Պոլիս, Իզմիր, Պիրէոս, Վոլօ, Սալոնիկ, Բաթրաս, Քանիա, Քալամաթա, Կրէտէ։

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին կը կատարուին հետեւեալ գործողութիւնները.— Փոխատուութիւններ՝ հաշուըբացութեամբ ու արժեթուղթերու եւ ապրանքներու փոխարէն, դրամարկղ, փոխանակագիրներ հրապարակ հանել, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական հրամանով վճարումներ Եւրոպայի, Թուրքիոյ, Եգիպտոսի ու [illegible] վրայ, հաշուըբացութիւններ, արժեթուղթերու պահպանութիւն, կտրոններու եւ արժեթուղթերու գանձում, առեւտրական հրամաններու գործադրում մեր հրապարակին եւ արտասահմանի վրայ, գնում եւ վաճառում պաշտօնական արժեթուղթերու, ինչպէս Օսմանեան Ազգային Պանքային, Թրքական, Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիփսիէնի, Վիլ տը Բարիի, Վիլ տը Պրիւքսէլի, Քրէտի Ֆոնսիէ տը Ֆրանսի արժեթուղթերուն, կանխիկ կամ մասնակի վճարումներով։

Աւանդ տրուած դրամի տոկոսները

Ուզուած ատեն դրամ քաշել	3 %
Վեց ամսուան համար	3 ½
Մէկ » »	4 —
Երկու » եւ աւելիի համար	5 —

Տնօրէնութիւն

ՇԱՄՊԱՆԵԻ ԳԻՆԻ

ՊՈՒՇԷ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀԱՑԹԱՑԹԻԶ

Իտալիոյ, Սպանիոյ եւ Բօրթուկալի արքունիքներուն

1821ին հիմնուած տուն՝ Մարէօյլ-Սիւր-Էյի (Մարն) մէջ

Սոյն Շամպանի գինին պատրաստուած է Շամպանի գաւառին մէջ եւ ըլլալով եղող Կուսոս այգեմշակին ատօք բերած խաղողներէն։ Այդ այգեմշակին արտադրութիւնները ընտիր են իրենց տեսակին մէջ։ Ամբողջ Թուրքիոյ համար գործակալ կարգուած է Իթալօ Կ. Բոսթա, Ղալաթիա, Թիճարէթ խան, թիւ 38 կրկին։ 16–50

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԻՑ

Օրէ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվըրբուլի եւ Օտեսայից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	[illegible]	589
Սաքսոնիա	13900	[illegible]	4541
Լուքանիա	12950	[illegible]	3321
Քամփանիա	12950	[illegible]	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2936
Ումբրիա	8128	[illegible]	3935
Էթրուրիա	8120	[illegible]	2558
Սէրվիա	7392	[illegible]	218
Աուրանիա	7269	[illegible]	16

Դիմել առ. ՃՈԼԻ Է ՍԻԿԸՐ Joly et Seagor

32–50

Մէյմանէթճի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլ, Պորտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռոմալէզ	300	Թիպս	2500
Անտիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէյլըր	3000	Օսա բիս	2250
Ֆիանորուս	3000	Բէրա	3250
Ֆարոս	3010	Սֆինքս	20000
Օսմանլի	370	Կասքոնի	1500
Մացէտոնիա	2500	Էփիլէտօ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ եւ ԸՆԿ.

Ուիթալ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.

20 36–50 13 Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ

ՄԵԾ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ
4250
Ցուցադրութիւնը պիտի սկսի մայիս 10|23 ին եւ պիտի տեւէ
1,5 ՕՐ ՄԻԱՅՆ
6–20

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՕՖԻԱ

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար	Ֆրանք 9,500,000
Դրամագլուխ եւ պահեստ 17 վերապահովագրող Ընկերութեանց իր գործոյ բաժնեկից	» 142,750,000

Ցվէրջ դեկտեմբեր 1904ի կատարուած ապահովագրութիւններ

Ֆրանք 1,618,000,000

Վնասներու համար վճարած մինչեւ 31 դեկտեմբեր 1904

Ֆրանք 32,000,000

Պալքան Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի, ծովային փոխադրութեանց, կեանքի եւ արկածներու դէմ, խիստ դիւրամատչելի պայմաններով։

Ուղղակի գործակալութիւններ նաեւ երաշխաւորութեան գրասենեակներ ամբողջ Եւրոպայի, Եգիպտոսի եւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց մէջ։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ

Քրէտի Լիոնէ, Բարիզ, Կ. Պոլիս, Իզմիր, Տէօյչէ Պանք, Պէրլին, Համպուրկ, Անկլօ Աւստրալեա, Պանք-Լոնտոն, Վիէննա, Պուքարէշթ, Պանք Նասիոնալ, Ֆիլիփոլ-Պանք տը Բուլկարա-Սոֆիա, Անկլօ Էճիփշըն Պանք, Աղեքսանդրիա։

Գործակալութիւններ Կ. Պոլսոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ։

Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Թօփթաշըան խան, Ղալաթիա

31 18–50

ԼԱ ԲՕԲԻՒԼԷՐ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ, ԲԱՐԻԶ,

Ավընիւ Օբէրա-Գոմիք, թիւ 30-32

ԼԱ ԲՕԲԻՒԼԷՐ կը գործէ թոյլտուութեամբ Ֆրանսական եւ անգլիական կառավարութեանց եւ անոնց քոնթրոլին տակ։ Ընկերութիւնը կը կատարէ ամօրական ապահովագրութիւններ, բօլիս-ֆուբոնէներով. ժողովրդական ապահովագրութիւններ՝ առանց բժշկական քննութեան մինչեւ 3000 ֆրանք՝ ամսական վճարումներով. Նաեւ պարտաւորիչ ապահովագրութիւններ հարիւրին երեք։

Ընկերութեան դրամատուներն են Պանք տը Ֆրանս, Քոնթուար տ'Էսքոնթ տը Բարի, Քրէտի Լիոնէ, Լոնտըն էնտ Բրընթրը Պանքինկ եւ Ընկ.՝ Լոնտոն, Պ. Լ. Զարիֆի՝ Կ. Պոլիս։

Ընդհանուր Տնօրէնութիւն Թուրքիոյ համար՝ Լէրանօ խան, Ղալաթիա

Ընդհանուր Տնօրէն Զ. ՖԻԹԻԼԻՍ

17–78

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գամօ	1497	Գոզօ	1011	Մալթօ	724	Բոզարիօ	136
Ալէքթ	3607	Գոնկօ	1906	Գրատօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիբօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սիբրօ	1735
Արիոսթօ	2277	Ճիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Մէքենօ	3557	Սիլվիօ	1193
Քասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինդու	3720	Միլօ	1057	Սորէնթօ	1203
Գորոնտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հորադիօ	3600	Մոնթէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Բրավօ	1076	Տրագօ	1713	Հագմաէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնօ	841	Տիմանօ	514	Իլկօ	2354	Նէրօ	1033	Թորրի	3327
Բըֆալօ	448	Էպրօ	2464	Իտալօ	5540	Օթէօ	4100	Թոլէտօ	1470
Թէլլօ	1371	Էլտորադօ	1530	Ժասօ	1080	Օնտարիօ	4036	Թորպինօ	487
Կոլիբրօ	1337	Էրագօ	1841	Ֆլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Կամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քոլոմպօ	3307	Պալէրմօ	1687	Վասքօ	1914
Դագօ	1694	Ֆլամինկօ	1828	Քոնտօ	1700	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Զիբալդ	3729	Ֆլամինիօ	849	Լէօ	1053	Րինալտօ	1229	Վոլթուրնօ	2396
Օրսէրօ	1831	Ֆրանչէսքօ	4582	Լորանցօ	2272	Րիգոլէթօ	1663	Ուիլսօ	1351
Ֆիդօ	3697	Գալիլէօ	3069	Լիւորնօ	1643	Ռոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոլորադօ	4335	Գիլանօ	1343	Լուքեանօ	3191	Սալէրնօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են։

Ալիքբօ շոգենաւը, նաւապետ Ռէյլըրտ։

Սիւքրօ շոգենաւը, նաւապետ Ռէյնըր։

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին։

Սիբիօ շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ, յունիս 3ին։

Թալլօ շոգենաւը, նաւապետ Թարն, յունիս 15ին։

Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ

Թիւ 22–24, Քիւչիւք Միւմեթ խան, Ղալաթիա 10 5–50

ՏՈՔԹ. ԷՇՐԷՖ ՊԷՅԻ

ՅՕԴԱՑԱՒԻ ԽԱՐԱՆՆԵՐԸ

«Սէթիք», մէջքի ցաւ ու թուլութիւն ունեցողին, այս խարանին շնորհիւ կը բուժուին. Նորէն չկրկնուելու աստիճան ազդեցիկ է, եւ ատոր համար կը գործածուի։ Կրակին բռնելով լաւ մը տաքցնելէ յետոյ ցաւած տեղը փակցնելու է խարանը, չորս օր վրան պահելով։ Ցիւկալ խարաններուն կեդրոնական մթերանոցը կը գտնուի Սկիւտար, Ռէճէբլար փողոցը հաստատուած Մանուկեան Լֆ. Զաքարեան դեղարանը։ Գաւառներէն եկած յանձնարարութիւնները օրը օրին կը կատարուին եւ թղթատարով կը յանձնուին։ Կը գտնուի նաեւ հետեւեալ դեղարաններուն մէջ, Սպասալար Դիվան մօտ Մէրճան Եօքուշը թիւ 1 դեղարանը, Էսքի Ալի Փաշա Փոսթա Սամաթիոյ Լֆ.ի դեղարանը, Սարաճհանէ պաշը՝ Նիւմ Լֆ.ի դեղարանը, եւ Եէնիքիւղի մէջ Գորգին Լֆ.ի դեղարանը, Պէյլէրպէյ Թրամուայի կայարանը Սանի Լֆ.ի խանութը։ Գինը 5 ղրուշ։ Հարիւրին քառասուն զեղչ մեծաքանակ յանձնարարութեանց համար։ 10—10

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլի եւ Օտեսայից միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն.
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3000
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	250
[illegible]	8000	[illegible]	2000
[illegible]	3700	[illegible]	900
[illegible]	3700	[illegible]	800
[illegible]	3700	[illegible]	8
[illegible]	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի [illegible] Ղալաթիոյ մաքսատունէն [illegible] 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել

ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԻՆ

Ղալաթիա, քարափին վրայ

13 47–50 մաքսատան դիմացը

ՈՍԿԵՐԻՉ ԳՐԻՍԹՕՖԼ

ՍԵՂԱՆԻ ՍՊԱՍՆԵՐ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

56, Ռիւ տը Պօնտի

Ապրանքներու ցանկին առաքումը ձրի

ՊԱՀԱՆՋԵԼ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԱՐԿԱՆ եւ Գրիսթօֆլ անունը ամբողջ գրերով

[illegible] բոլոր տարիքներու

Ապրանքներու ցանկին առաքումը ձրի

Կը վաճառուի Կ. ՊՈԼԻՍ, գլխաւոր վաճառատանց մէջ, ԻԶՄԻՐ՝ Ս. Ժօրժաէս 47 Ռիւ Ֆրանք, ՍԷԼԱՆԻԿ՝ Գլխաւոր վաճառատանց մէջ, ՊԷՐՈՒԹ՝ Միլքի և Մանեառ

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գոյքը 1900 դեկտեմբերին	Ֆր. 217,206,050
Տարեկան հասոյթ ապահովագիններէ եւ տոկոսներէ, 1900 դեկտ. 31ին	» 33,303,250
Վճարումներ՝ բանի վիճակներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերագնումներու, եւլն. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր	» 488,726,400
1900ի տարեշրջանին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է, որ կը ներկայացնեն	» 44,751,575

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝

ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ

Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան, Պոլիս, իսկ Ղալաթիոյ մէջ՝ Ալեքսիաթի խան եւ Մէյմէնէթլի խան, թիւ 8։

ԲԱԹՐԻՈԹԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.	ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1824ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ	1821ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,500,000 անգլիական ոսկի	ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,000,000 անգլիական ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴ. [illegible]

5 Ընդհանուր գործակալ ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ, Ալալէմճի խան, Պոլիս 44—48

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջովին վճարուած	10,666,667 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	142,585,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	314,768,000 »
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	56,585,800 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Աղաբեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա։

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 11 48–50

Cie RUSSE

Navigation a Vapeur et ae Commerc

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Մայիս

Գշ. 17|30 Իզմիր, Պիրէոս, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բոր-Սայիտ ու Սալրիս նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւերու հետ։

Գշ. 17|30 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Քերասոն, Տրապիզոն, Րիզէ, Պաթում, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։

Դշ. 18|31 Սեւաստոպոլ ժամը 10ին։

Եշ. 19|1 Օտեսա ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկասի եւ Ազով, Օտեսա-Խէրսոն, Օտեսա-Նիքոլայեւ գիծերու շոգենաւերուն հետ։

Եշ. 19|1 Պուրգազ, Վառնա, Օտեսա, իրիկուան ժամը 4ին։

Ուր. 20|2 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիփոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բոռ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա, իրիկուան ժամը 4ին։

Շբ. 21|3 Օտեսա, իրիկուան ժամը 4ին։

29—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Յունիս 5ին Իմէրէթի, Սեւ ծովէն, Լիէժ, որ Անվէրսէն կը սպասուի հոս ժամանել։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յունիս 6ին Իմէրէթի, ուղ. Մարսիլիա։

Ա. կարգ	Բարիզի	համար	200 ֆր.
»	» Մարսիլիայ	»	160 »
Բ.	» Բարիզի	»	150 »
»	» Մարսիլիայ	»	120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։

15 50–50 Բ. ՌԸՖՕՒԼ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ.44 խառն Առտու ժ.	վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ.46 խառն Իրկն. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.41 խառն Առտու ժ.	վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.43 խառն Իրկն. ժ.	վ.
11	15	7	58	մկն. Քարաքէօյ կամուր ժմն.	3	52	12	15
11	35	8	18	ժմն. Հայտար Փաշա մկն.	3	32	11	55
12	—	8	30	մկն. ժմն.	3	22	11	21
1	5	9	38	ժմն. Պէնտիք մկն.	2	13	10	12
1	19	9	52	մկն. ժմն.	2	—	9	52
1	41	10	17	» Թուզլա »	1	40	9	30
2	3	10	42	» Կէպզէ »	1	18	9	9
2	27	11	4	» Տիլ Իսքէլէսի »	12	48	8	35
2	39	11	15	» Թավշանճըլ »	12	34	8	24
3	—	11	36	» Հէրէքէ »	12	23	8	12
3	21	11	56	» Եարըմճա »	11	56	7	43
3	35	12	9	» Թիւթիւն Չիֆթլիք »	11	44	7	30
3	47	12	23	» Տէրինճէ »	11	33	7	19
4	2	12	37	ժմն. Իզմիտ մկն.	11	15	7	3
4	21	—	—	մկն. ժմն.	—	—	6	38
5	1			» Պէօյիւք-Տէրպէնտ »			6	2
5	34			» Սափանճա »			5	32
6	1			» Համիտիէ »			5	14
6	48			» Կէյվէ »			4	18
7	14			» Աք-Հիսար »			3	52
7	49			» Մէքէճէ »			3	23
8	19			» Լէֆքէ »			2	49
8	57			» Վէզիր-Խան »			2	11
9	,0			ժմն. Պիլէճիկ մկն			1	30
9	55			մկն. ժմն			1	20
1	5			» Քարաքէօյ »			12	30
1	49			» Պօզիւք »			11	54
2	42			» Ին Էօնիւ »			11	17
1	9			» Չուքուր Հիսար »			10	44
1	44			ժմն. Էսքի Շէհիր մկն.			10	5
իրկն.							առ.առ.	

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առտու ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն. ժ.	վ.
10	25	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմն.	1	25
11	7	» Կէօքճէ Քըզըք »	12	45
12	5	» Սապունճը Բունար »	12	3
12	59	» Ալայունտ »	11	7
1	41	» Չէօքիւրլէր »	10	23
2	41	» Տէօյէր »	9	35
3	10	» Իհսանիյէ »	8	50
3	34	» Համամ »	8	23
3	44	» Կազլըկէօլ համամ »	8	14
4	31	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	7	43
5	11	» Կէօյիւք Չօպանլար »	6	50
6	6	» Չայ »	6	3
6	51	» Իսհագլու »	5	10
7	15	» Տօղանխան »	4	45
7	46	» Աք չէհիր »	4	23
8	18	» Ազարի քէօյ »	3	43
9	—	» Չավուշչը քէօյ »	3	5
9	38	» Իլկըն »	2	33
10	25	» Գատըն-Խանը »	1	39
11	20	» Քէրայ-Ինի »	12	57
11	52	» Մէյտան »	12	17
12	52	» Բունար-Պաշը »	11	12
1	30	ժմն. Գոնիա մկն.	10	30
իրկն.			առ.առ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն. ժ.	վ.
12	—	մկն. Էսկի Շէհիր ժմն.	10	—
12	44	» Աք Պունար »	9	18
1	24	» Ալբիւ Քէօյ »	8	46
2	4	» Պէյլիք Ախըր »	7	58
3	9	» Սարիքէօյ »	7	1
3	58	» Պիչէր »	6	4
4	35	» Սարըլէր »	5	27
5	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	5	—
6	3	» Պօլաթլը »	4	16
7	21	» Մալը Քէօյ »	2	49
8	15	» Սինճան Քէօյ »	1	47
9	—	ժմն. Էնկիւրիւ մկն.	1	—
իրկն.			առ.առ.	

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ.322 խառն Առտու ժ.	վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ.324 խառն Իրկն. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.321 խառն Առտու ժ.	վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.323 խառն Իրկն. ժ.	վ.
1	5	11	15	մկն. Ալայունտ ժմն.	12	30	10	35
1	25	11	35	ժմն. Քիօթահիա մկն.	[illegible]	[illegible]	10	15

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 426 խառն Առտու ժ.	վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. խառն Իրիկն. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 425 խառն Իրիկն ժ.	վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. խառն Առտու ժ.	վ.
6	16			մկն. Ատա-Բազար ժմն.	4	54		
6	34			ժմն. Համիտիէ մկն.				